

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 21.05.2002
KOM(2002)237 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

**budjettivallan käyttäjälle yleisestä talousarviosta katettavien takausten käytöstä –
tilanne 30. kesäkuuta 2001**

SISÄLLYSLUETTELO

Ensimmäinen osa: Tapahtumat, riskitilanteen kehittyminen ja budjettitakaustoimet	
31.12.2000 annetun kertomuksen jälkeen	4
1. Johdanto: Kyseisten rahoitusjärjestelyjen luonne	4
1.1. Makrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt	4
1.2. Mikrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt	4
2. Tapahtumat 31.12.2000 annetun kertomuksen jälkeen	4
3. Riskitilanne	4
3.1. Lainakanta 30.6.2001	5
3.2. Yhteisön talousarviosta katettavat vuosittaiset enimmäisriskit: 30.6.2001 mennessä nostetut lainat	6
3.3. Teoreettiset vuosittaiset yhteisön talousarviota rasittavat enimmäisriskit.....	6
4. Talousarviotakausten käyttöönotto	10
4.1. Maksaminen kassavaroista	10
4.2. Maksaminen takuurahastosta	10
4.3. Maksamatta olevat erääntyneet velat 30.6.2001	11
5. Arvio yhteisön laskennallisesta laina- ja takauskapasiteetista yhteisön ulkopuolisten maiden hyväksi.....	11
6. Takuurahaston tilanne 30.6.2001	13
7. Suhteellinen vakaus	13
Toinen osa: Mahdollisten riskien arviointi: tärkeimmistä lainatoimista hyötyvien EU:n ulkopuolisten maiden talouksien tila.....	
1. Johdanto.....	15
2. Jäsenyyteen valmistautuvat maat	15
2.1. Bulgaria.....	15
2.2. Liettua.....	16
2.3. Romania	16
3. Länsi-balkan.....	17
3.1. Bosnia ja Hertsegovina	17
3.2. Entinen Jugoslavian Tasavalta Makedonia (EJTM).....	18
4. Uudet itsenäiset valtiot	19
4.1. Armenia	19

4.2.	Valko-Venäjä	20
4.3.	Georgia	20
4.4.	Moldova.....	21
4.5.	Tadzikistan.....	21
4.6.	Ukraina	22
5.	Muut eu: imlpîmoset maat	23
5.1.	Algeria	23
	Lyhenteet	24
	Liite	25
1.	Selittävät huomautukset yhteisön talousarviosta katettavien riskien tilanteesta.....	25
1.1.	Taulukot 1–3	25
1.1.1.	Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä (taulukko 1).....	25
1.1.2.	Lainakanta (taulukko 1).....	26
1.1.3.	Vuosittaisten riskien määrä (taulukot 2 ja 3)	26
1.2.	Talousarviosta taattavat lainatoimet taulukkoina.....	26
1.3.	Arviot EIP:n lainojen allekirjoittamisesta ja nostoista	31
1.4.	Talousarviotakuun maksaminen.....	32
1.4.1.	Varainhankinta ja lainananto	32
1.4.2.	Kolmansille osapuolille annetut takaukset	32
2.	Menetelmiä koskeva huomautus yhteisön arvioidusta, takuurahastojärjestelmän mukaisesta lainakapasiteetista yhteisön ulkopuolisille maille ajanjaksona 1999–2001 (taulukko 4).....	33
2.1.	Yhteisön ulkopuolisille maille myönnettävien lainojen takuuvaraus.....	33
2.2.	Takuurahastoon suoritettavien määrien laskentaperuste	34
2.3.	Rahastoon suoritettavien määrien peruste osittaisen takuun tapauksessa	35
2.4.	Takuurahastoon suoritettavat määrät.....	35
2.5.	Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali.....	35
2.6.	Jäljellä oleva luottokapasiteetti	35
3.	Selittävät huomautukset maakohtaisista riski-indikaattoreista (+ taulukot).....	36

Ensimmäinen osa:

Tapahtumat, riskitilanteen kehittyminen ja budjettitakaustoimet 31.12.2000 annetun kertomuksen jälkeen

1. JOHDANTO: KYSEISTEN RAHOITUSJÄRJESTELYJEN LUONNE

Yhteisön talousarviosta katettavat riskit ovat peräisin useista luotonanto- ja takuutoimenpiteistä, jotka voidaan jakaa kahteen luokkaan: makrotaloudellisiin tarkoituksiin myönnettävät luotot ja mikrotaloudellisiin tarkoituksiin myönnettävät luotot.

1.1. Makrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt

Näihin rahoitusjärjestelyihin kuuluvat ensinnäkin jäsenvaltioiden tai yhteisön ulkopuolisten maiden maksutaseiden tukemiseen tarkoitettut luotot, joihin liittyy tiukkoja taloudellisia ehtoja ja sitoumuksia.

1.2. Mikrotaloudelliset rahoitusjärjestelyt

Nämä luotot on tarkoitettu hankkeiden rahoittamiseen, ja ne on maksettava takaisin pitkällä aikavälillä tuotoilla, joita hankkeista odotetaan; niitä myönnetään tavallisesti yrityksille, rahoituslaitoksille tai yhteisön ulkopuolisille maille, ja ne katetaan yhteisön takuun lisäksi tavanomaisilla pankkialalla vaadittavilla takuilla.

Tähän luokkaan sisältyvät Euratom- ja NCI-luotot (NCI = yhteisön uusi rahoitusväline) jäsenvaltioille sekä Euratomin ja EIP:n lainat yhteisön ulkopuolelle (Välimeren alueen maat, Keski- ja Itä-Eurooppa, Latinalaisen Amerikan ja Aasian maat, Etelä-Afrikan tasavalta).

2. TAPAHTUMAT 31.12.2000 ANNETUN KERTOMUKSEN JÄLKEEN

Vuoden 2001 alkupuoliskolla ei ollut ilmoitettavia tapahtumia.

3. RISKITILANNE

Yhteisön talousarviota rasittavat riskit voidaan arvioida seuraavilla kahdella perusteella:

- kyseisiin rahoitusjärjestelyihin liittyvä lainakanta tiettyinä päivinä; tätä käytetään pankkialalla usein (tilanne kuvataan jäljempänä taulukossa 1),
- yhteisöä kunkin varainhoitovuoden osalta rasittavat takaisinmaksuun liittyvät enimmäisriskit; tämä peruste liittyy suoremmin talousarvioon.

Jälkimmäistä perustetta voidaan edelleen arvioida kahdella tavalla:

- ainoastaan kertomuksen antamispäivään mennessä nostettujen lainojen perusteella, jos ennenäikaista takaisinmaksua ei tapahdu (katso jäljempänä taulukko 2, jossa on esitetty vähimmäisriski yhteisön talousarviolle)

- tekemällä ennakoarvio kaikista komission ehdottamista tai neuvoston päättämistä rahoitusjärjestelyistä, jotta voitaisiin arvioida niiden vaikutukset tuleviin talousarvioihin, olettaen että komission ehdotukset hyväksytään (katso taulukko 3, jossa on esitetty vähimmäisriski yhteisön talousarviolle).

Jälkimmäisen toimintamallin avulla voidaan määrittää esitettyihin ehdotuksiin liittyvien riskien suuruusluokka. On kuitenkin tehtävä oletuksia maksupäivistä, takaisinmaksua koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, jotka esitetään yksityiskohtaisesti liitteessä, sekä korkokannasta¹ ja vaihtokursseista².

Tulokset esitetään taulukoissa 1–3, joissa riskit arvioidaan erikseen sen mukaan, koskevatko ne yhteisön jäsenvaltioita vai sen ulkopuolisia maita.

Taulukoissa mainitut kokonaismäärät kattavat erilaisia riskejä: esimerkiksi makrotaloudellisissa tukitoimissa luotot kohdistuvat yhteen maahan ja yhteisön uudessa rahoitusvälineessä (NCI) tai EIP:n toimissa lainanottajien takaamiin hankkeisiin.

Seuraavassa analyysissä eritellään kokonaisriski, jäsenvaltioiden lainoihin liittyvä riski ja yhteisön ulkopuolisten maiden lainoihin liittyvä riski.

3.1. Lainakanta 30.6.2001

Tilanne kuvataan taulukossa 1.

Kokonaisriski 30.6.2001 oli 15 041 miljoonaa euroa, kun se 31.12.2000 oli 13 808 miljoonaa euroa, eli kasvua oli 8,9 prosenttia³.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusjärjestelyt, jotka ovat vaikuttaneet lainakannan kehitykseen edellisen kertomuksen jälkeen.

¹ EIP:n lainojen keskimääräisen korkoprosentin oletetaan olevan 8. Varainhankinnan ja luotonannon keskimääräisen korkoprosentin oletetaan olevan 4,4. Uusiin rahoitusjärjestelyihin on sovellettu 4,89 prosentin korkokantaa taulukossa 3.

² Muissa valuutoissa kuin euroissa oleviin lainoihin sovelletaan 30.6.2001 voimassa olleita valuuttakursseja.

³ Osa viimeisten kuuden kuukauden aikaisesta muutoksesta johtuu muissa valuutoissa kuin euroissa olevien lainojen valuuttakurssieroista.

miljoonaa euroa

Lainakanta 31.12.2000	13 808,00
Lainojen takaisinmaksut	
Euratom	0,00
NCI (uusi rahoitusväline)	- 1,30
Rahoitusapu	0,00
Entinen Neuvostoliitto	-54,50
EIP	-342,80
Nostetut lainat	
Euratom	40,00
Rahoitusapu	80,00
EIP	1 683,18
Euron ja muiden valuuttojen valuuttakurssien vaihtelu	- 171,58
Lainakanta 30.6.2001	15 041,00

Jäsenvaltioiden rahoitusjärjestelyihin liittyvä lainakanta 30.6.2001 oli 127 miljoonaa euroa, mikä on 4,5 prosenttia vähemmän kuin 31.12.2000.

Yhteisön ulkopuolisten maiden lainakanta 30.6.2001 oli 14 914 miljoonaa euroa, mikä on 9 prosenttia enemmän kuin 31.12.2000.

3.2. Yhteisön talousarviosta katettavat vuosittaiset enimmäisriskit: 30.6.2001 mennessä nostetut lainat

Tilanne kuvataan taulukossa 2.

Vuoden 2001 jälkipuoliskolla kokonaisriski on 1 050 miljoonaa euroa.

- Jäsenvaltioiden lainoja koskeva riski on 81 miljoonaa euroa.
- Yhteisön ulkopuolisten maiden lainoja koskeva riski on 969 miljoonaa euroa.

Riski yhteisön ulkopuolisten maiden osalta on keskimäärin 1 390 miljoonaa euroa vuosina 2001–2009.

3.3. Teoreettiset vuosittaiset yhteisön talousarviota rasittavat enimmäisriskit

Tilanne kuvataan taulukossa 3

Tämä riski on 1 598 miljoonaa euroa vuonna 2001. Vuodesta 2002 riski kasvaa niin, että se on 4 662 miljoonaa euroa vuonna 2009.

- Jäsenvaltioiden lainoja koskeva enimmäisriski kehittyy taulukon 2 mukaisesti.
- Yhteisön ulkopuolisten maiden lainoja koskevat riski on 1 508 miljoonaa euroa vuonna 2001. Vuodesta 2002 riski kasvaa niin, että se on 4 662 miljoonaa euroa vuonna 2009

TAULUKKO 1
NOSTETTUIJEN LAINOJEN JÄLJELLÄ OLEVA PÄÄOMA
miljoonaa euroa

Lainatoimenpiteet	Hyväksytyt enimmäismäärät	Jäljellä oleva pääoma 31.12.2000	Pääoman kokonaismäärä 30.6.2001	Nostamatta 30.6.2001
JÄSENVALTIOT				
A. Maksutase	14000			
1. Italia		0	0	0
B. Muut				
2. Euratom (*)	4000	0	0	0
3. NCI ja maanjärist. NCI	6830	90	89	0
4. EIP Välimeri Espanja, Kreikka, Portugali	1500	43	38	0
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	26330	133	127	0
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT				
A. Rahoitusapu				
1. Bulgaria	750	460	460	0
2. Romania	780	225	225	100
3. Algeria	600	250	250	100
4. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	90	40	50	40
5. Bosnia ja Hertsegovina	20	10	20	0
6. Baltian maat	220	25	25	85
7. Moldova	75	55	55	15
8. Ukraina	435	343	343	92
9. Valko-Venäjä	55	30	30	25
10. Georgia	142	100	100	32
11. Armenia	28	23	23	0
12. Tadikistan	75	0	60	75
13. Albania	20	0	0	20
14. Euratom (*)	0	0	40	0
B. Muut				
15. EIP Välimeri (**)	16147	5089	5468	2817
16. EIP KIE-maat	17150	5124	5384	3392
17. EIP Aasia ja Latinalainen Amerikka	4405	1251	1786	946
18. EIP Etelä-Afrikka	1500	596	595	161
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT YHT.	42492	13621	14914	7900
KAIKKI YHTEENSÄ	68822	13754	15041	7900

(*) Euratom-lainojen yläraja on 4 000 miljoonaa euroa. Neuvosto on päättänyt ulottaa 21 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyllä päätöksellä 94/179/Euratom Euratom-lainat hankerahoitukseen eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa.

(**) Kokonaismäärää korotetaan 65,7 miljoonaa euroa 30.6.2001 erääntyneiden maksamattomien pääomien mukaisesti.

LIITE TAULUKKON 1
EIP:N LAINATOIMENPITEIDEN TILANNE (30.6.2001)

Lainatoimenpiteet	Hyväksytyt lainat	Avatut luotot miinus peruutukset	Nostetut määrät	Kokonais- määrä 30.6.2001
Välimeren alueen jäsenvaltiot	1500	1465	1789	38
Yhteisön ulkopuoliset maat, vanhat valtuudet				
Välimeren aluetta koskevat pöytäkirjat	6362	5931	6246	4016
KIE-maat I ja II	4700	4125	4304	3343
Aasia ja Latinalainen Amerikka I ja II	903	757	855	682
Etelä-Afrikka	300	285	285	285
Yhteisön ulkopuoliset maat: päätös 14.4.1997				
Välimeren alue	2310	2290	1263	1249
KIE-maat	3520	3414	1968	1926
Aasia ja Latinalainen Amerikka	1022	1022	772	751
Etelä-Afrikka	375	375	310	310
EJTM: päätös 19.5.1998	150	150	53	53
Bosnia: päätös 14.12.1998	100	100	0	0
Turkki: päätös 29.11.1999	600	375	165	165
Yhteisön ulkopuoliset maat: päätös 22.12.1999				
Välimeren alue	6425	861	38	38
KIE-maat	8680	1471	62	62
Aasia ja Latinalainen Amerikka	2480	745	353	353
Etelä-Afrikka	825	90	0	0
Turkki: päätös 4.12.2000	450	0	0	0
Yhteensä	40702	23456	18463	13271

Huomautus: Koska lainat on nostettu kansallisena valuuttana, hyväksyttyjen lainojen määrä voi ylittyä muunnettaessa nostettuja määriä euroiksi kertomuksen antamispäivänä.

TAULUKKO 2
VUOSITTAISET YHTEISÖN TALOUSARVIOTA RASITTAVAT ENIMMÄISRISKIT
(arvio miljoonaa euroa perustuen 30.6.2001 mennessä nostettuihin eriin)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	YHTEENSÄ
JÄSENVALTIOT										
PÄÄOMA										
A. Maksutase										
1. Italia										0
B. Rakenteelliset lainat										
2. Euratom										0
3. NCI ja maanjärist. NCI	70			19						89
4. EIP Välimeri										
Espanja, Kreikka, Portugali	4	9	10	4	3					30
Pääoma yhteensä	74	9	10	23	3	0	0	0	0	119
KOROT										
A. Maksutase										
1. Italia										0
B. Rakenteelliset lainat										
2. Euratom										0
3. NCI ja maanjärist. NCI	6	2	2	2						13
4. EIP Välimeri										
Espanja, Kreikka, Portugali	1	2	1	1	1					6
Korot yhteensä	7	4	3	3	1	0	0	0	0	19
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	81	13	13	26	4	0	0	0	0	138
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT										
PÄÄOMA										
A. Talousapu										
5. Bulgaria	70		40		63	73	88	88	25	445
6. Romania		55		70			25	25	25	200
7. Algeria	150	100								250
8. EJTM								5	8	13
9. Bosnia										0
10. Liettua		25								25
11. Moldova	9	12	12	12	7	3				55
12. Ukraina	17	37	57	57	57	55	35	15	15	343
13. Valko-Venäjä	6	6	6	6	6					30
14. Georgia									22	22
15. Armenia									6	6
16. Tadžikistan										
17. Euratom										
B. Takaukset										
18. EIP Välimeri	119	255	299	302	309	323	326	333	317	2583
19. EIP KIE-maat	189	405	465	568	499	440	378	330	342	3616
20. EIP Aasia ja Latinalainen Amerikka	42	106	140	154	155	156	173	131	67	1124
21. EIP Etelä-Afrikka	27	26	26	55	22	23	59	37	129	404
Pääoma yhteensä	629	1027	1045	1224	1118	1072	1083	963	955	9116
KOROT										
A. Talousapu										
5. Bulgaria	10	17	17	15	14	12	9	5	2	100
6. Romania	5	10	7	7	4	4	4	3	2	46
7. Algeria	13	4								18
8. EJTM	1	2	2	2	2	2	2	2	2	18
9. Bosnia	0	1	1	1	1	1	1	1	1	8
10. Liettua	1	1								2
11. Moldova	1	2	2	1	0	0				6
12. Ukraina	8	15	13	10	8	5	3	1	1	63
13. Valko-Venäjä	1	1	1	1	0					3
14. Georgia	2	4	4	4	4	4	4	4	4	38
15. Armenia	0	1	1	1	1	1	1	1	1	8
16. Tadžikistan	1	3	3	3	3	3	3	3	3	23
17. Euratom		2	2	2	2	2	2	2	2	18
B. Takaukset										
16. EIP Välimeri	108	199	184	168	151	135	118	100	83	1246
17. EIP KIE-maat	129	222	201	176	149	126	105	87	72	1267
18. EIP Aasia ja Latinalainen Amerikka	35	51	47	43	39	35	30	26	22	328
19. EIP Etelä-Afrikka	24	31	28	26	21	21	20	15	12	198
Korot yhteensä	340	567	513	461	401	352	302	250	206	3391
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT YHTEENSÄ	969	1594	1558	1685	1518	1424	1385	1213	1161	12506
KAIKKI YHTEENSÄ	1050	1607	1571	1711	1522	1424	1385	1213	1161	12644
(josta Itä-Eurooppa)	405	738	733	839	732	658	611	545	478	5740
(josta yhteisön ulkopuoliset maat)	564	856	825	845	786	766	774	668	683	6767

TAULUKKO 3
TEOREETTISET VUOSITTAISET YHTEISÖN TALOUSARVIOTA RASITTAVAT ENIMMÄISRISKIT
(komission päättämiin ja ehdottamiin sekä nostettuihin lainoihin perustuva arvio miljoonaa euroa)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	YHTEENSÄ
JÄSENVALTIOT										
PÄÄOMA										
A. Maksutase										
1. Italia										0
B. Rakenteelliset lainat										
2. Euratom ja NCI	70			19						89
3. EIP Espanja, Kreikka, Portugali	11	12	13	5	3					44
Pääoma yhteensä	81	12	13	24	3	0				133
KOROT										
A. Maksutase										
1. Italia										0
B. Rakenteelliset lainat										
2. Euratom ja NCI	6	2	2	2						12
3. EIP Espanja, Kreikka, Portugali	3	2	1							6
Korot yhteensä	9	4	3	2	0	0				18
JÄSENVALTIOT YHTEENSÄ	90	16	16	26	3	0				151
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT										
PÄÄOMA										
A. Rahoitusapu										
4. Bulgaria	70		40		63	73	88	88	25	445
5. Romania		55		70			25	25	50	225
6. Algeria	150	100								250
7. EJTM								5	8	13
8. Bosnia										0
9. Liettua		25								25
10. Moldova	9	12	12	12	7	3	2	3	3	63
11. Ukraina	17	37	57	57	57	55	35	25	38	377
12. Valko-Venäjä	6	6	6	6	6					30
13. Georgia									22	22
14. Armenia									6	6
15. Tadžikistan										0
16. Entinen Jugoslavian tasavalta										0
17. Euratom	94	177	270	217	153	115	80	43		1149
B. Takaukset										
18. EIP Välimeri	152	302	326	354	431	526	627	716	754	4188
19. EIP KIE-maat	159	354	352	438	476	604	751	853	951	4938
20. EIP Aasia ja Latinalainen Amerikka	46	125	168	223	267	307	385	359	277	2157
21. EIP Etelä-Afrikka	27	26	27	62	34	48	101	100	229	654
Pääoma yhteensä	730	1219	1258	1439	1494	1730	2094	2217	2362	14542
KOROT										
A. Talousapu										
4. Bulgaria	10	17	17	15	14	12	9	5	2	100
5. Romania	5	12	11	11	8	8	8	7	6	77
6. Algeria	13	4								18
7. EJTM	1	4	4	4	4	4	4	4	4	31
8. Bosnia	0	1	1	1	1	1	1	1	1	8
9. Liettua	1	1								2
10. Moldova	1	3	2	2	1	1	1	1	0	11
11. Ukraina	8	17	17	14	12	9	7	5	4	92
12. Valko-Venäjä	1	1	1	1	0					3
13. Georgia	2	4	4	4	4	4	4	4	4	38
14. Armenia	0	1	1	1	1	1	1	1	1	8
15. Tadžikistan	1	3	3	3	3	3	3	3	3	23
16. Entinen Jugoslavian tasavalta		9	9	9	9	9	9	9	9	73
17. Euratom	5	15	30	43	60	77	91	99		420
B. Takaukset										
18. EIP Välimeri	296	318	388	431	471	583	779	926	992	5184
19. EIP KIE-maat	314	255	384	536	512	558	701	832	864	4956
20. EIP Aasia ja Latinalainen Amerikka	57	119	124	121	115	167	215	326	242	1486
21. EIP Etelä-Afrikka	62	44	63	71	89	88	116	138	169	840
Korot yhteensä	778	828	1059	1267	1304	1525	1947	2360	2300	13368
YHTEISÖN ULKOPUOLISET MAAT YHTEENSÄ	1508	2047	2317	2706	2798	3255	4041	4577	4662	27910
KAIKKI YHTEENSÄ	1598	2063	2333	2732	2801	3255	4041	4577	4662	28061
(josta Itä-Eurooppa)	661	918	1112	1338	1294	1454	1759	1963	1913	12411
(josta yhteisön ulkopuoliset maat)	848	1129	1205	1368	1504	1801	2282	2613	2750	15499

4. TALOUSARVIOTAKAUSTEN KÄYTTÖÖNOTTO

4.1. Maksaminen kassavaroista

Komissio käyttää yhteisön kassavaroja yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen (EY, Euratom) N:o 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen N:o 1150/2000 12 artiklan mukaisesti. Tällä menettelyllä vältetään komission maksujen myöhästyminen ja siitä aiheutuvat varainhankinnan kustannukset silloin, kun velallisen maksu myöhästyy.

4.2. Maksaminen takuurahastosta

Lokakuun 31 päivänä 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) 2728/94 säädetään takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille. Kun yhteisön myöntämän lainansaajan erääntyvät maksut myöhästyvät, takuurahastoa voidaan vaatia kattamaan maksuhäiriön kolmen kuukauden kuluessa erääntymispäivästä. Jos yhteisön talousarviosta taattu EIP:n myöntämä laina jää maksamatta, yhteisön on toimittava kolmen kuukauden kuluessa saatuaan EIP:n kirjeen, jossa takausta vaaditaan maksettavaksi. Komissio valtuuttaa silloin EIP:n nostamaan maksamatonta lainaa vastaavan osuuden takuurahastosta.

Viivästyskorkokassa varojen käyttöönsaattamispäivän ja rahaston suorituspäivän väliseltä ajalta nostetaan takuurahastosta palautettavaksi kassavaroihin.

Viimeisten kuuden kuukauden aikana rahasto on maksanut takauksia seuraavien velallismaiden osalta:

euroa

Yhteisön ulkopuolinen maa	Maksupäivämäärä	Määrät (pääoma+korot)
Entinen Jugoslavia		
Vojvodina	30.4.2001	2 215 236,71
Serbia	30.4.2001	2 845 592,70
Kosovo	30.4.2001	15 213,44
Yhteensä		5 076 042,85

4.3. Maksamatta olevat erääntyneet velat 30.6.2001⁴

Yhteisön ulkopuolisten maiden maksamatta olevat erääntyneet velat

euroa

Yhteisön ulkopuolinen maa	Takaustoimet (2)	Viivästyskorot (3)	Yhteensä
Tadzikistan	0,00	0,00	0,00
Vojvodina (1)	34 258 866,49		
Serbia (1)	89 482 290,39		
Montenegro (1)	459 653,54		
Kosovo (1)	237 534,05		
Entinen Jugoslavia yhteensä	123 978 690,93	41 516 726,29	165 955 070,76
Yhteensä	123 978 690,93	41 516 726,29	165 955 070,76

1) Maksamatta olevien lainojen jakautuminen entisen Jugoslavian tasavaltojen kesken esitetään suuntaa-antavasti.

2) EIP:n lainatoimenpiteitä koskevien takuumaksujen määrät sisältävät määräpäivään mennessä maksamattomat määrät ja yhteisön takauksen voimassaoloajalta kertyneet viivästyskorot.

3) Kirjapitoon viedyt viivästyskorot yhteisön takuun käyttöönottopäivän ja kertomuksen antamisen välisenä aikana. Entisen Jugoslavian tasavaltojen osalta ilmoitettu määrä on kokonaismäärä.

5. ARVIO YHTEISÖN LASKENNALLISESTA LAINA- JA TAKAUSKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISTEN MAIDEN HYVÄKSI

Takuurahasto- ja takuuvarausmekanismi rajoittaa käytännössä yhteisön laina- tai takauskapasiteettia yhteisön ulkopuolisille maille, sillä rahoitusnäkymissä takuuvaraukseen sisältyvä määrä⁵ rajoittaa rahaston täydentämiseksi uuden lainapäätöksen yhteydessä käytettävissä olevia määrärahoja (tai vuosierää monivuotisten rahoitusjärjestelyjen takuiden osalta).

Lainakapasiteetti vastaa tietyssä aikana takuuvarauksessa jäljellä olevaa marginaalia. Tämä marginaali on yhtä suuri kuin erotus varauksen ja jo päätettyjen ja valmisteilla olevien rahoitusjärjestelyjen yhteydessä takuurahaston täydentämiseksi tarvittavan arvioidun määrän välillä.

Taulukossa 4 esitetään takuurahastomekanismin mukainen arvio yhteisön lainakapasiteetista yhteisön ulkopuolisille maille kaudella 2001–2004. Laskentamenetelmä ja säädösviittaukset esitetään yksityiskohtaisesti tämän kertomuksen liitteessä.

⁴ Tadzikistanin maksamatta olevat erääntyneet velat 1 250 miljoonan euron lainasta, jonka Euroopan yhteisö myönsi entiselle Neuvostoliitolle ja sen tasavalloille, sekä maksamatta olevat erääntyneet velat EIP:n lainasta, joka myönnettiin entiselle Jugoslavialle Välimeren alueen maita koskevien pöytäkirjojen perusteella. Talousarvion kattamat laiminlyödyt maksut ovat mukana luvuissa.

⁵ Vuosien 2000–2006 rahoitusnäkyymiin kirjattu määrä on 200 miljoonaa euroa vuoden 1999 hintoihin.

Neuvoston tekemien sekä ehdotettujen ja valmisteilla olevien päätösten perusteella (katso taulukko 4) takuuvaraksesta arvioidaan käytettävän 34,82 miljoonaa euroa vuoden 2001 jälkipuoliskolla; tällöin vuoden lopussa olisi käytettävissä 8,02 miljoonaa euroa.

Kun otetaan huomioon aiemmin päätettyjä lainoja ja vuotta 2001 varten ehdotettuja ja valmisteilla olevia lainoja koskevien rahaston maksujen vaikutus takuuvarakseen, käytettävissä oleva vuotuinen lainakapasiteetti on seuraava:

- 89,10 miljoonaa euroa kokonaisuudessaan yhteisön talousarviosta taattaviin lainoihin, tai
- 137,08 miljoonaa euroa 65-prosenttisesti taattaviin lainoihin (neuvoston 22 päivänä joulukuuta 1999 tekemän päätöksen N:o 2000/24/EY mukaisesti).

Kuten taulukosta 4 ilmenee, takuurahaston varauksia koskevien nykyarvioiden perusteella näyttää siltä, että jäljellä oleva lainakapasiteetti on hyvin rajoitettu vuonna 2001.

Yhteisön ulkopuolisille maille myönnettyjen lainojen ja lainatakausten kokonaismäärä, johon lisätään erääntyneet, maksamattomat korot, oli 30.6.2001 yhteensä 15 116,73 miljoonaa euroa.

miljoonaa euroa

	Tilanne 30.6.2001
1. Lainakanta: varainhankinta ja luotonanto	1 641,00
2. Lainakanta EIP:n osalta	13 271,00
3. Lainakanta: maksamattomat velat	60,34
4. Viivästyskorot	41,50
– Erääntyneet, maksamattomat korot ⁶	101,89
YHTEENSÄ	15 116,73

Takuurahaston varojen ja asetuksessa määritellyn jäljellä olevien pääomasitoumusten määrän suhde on 10,17 prosenttia eli siis suurempi kuin 9 prosentin tavoitesumma, joka mainitaan asetuksessa N:o 1149/99 takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen N:o 2728/94 muuttamisesta. Asetuksessa säädetään, että "jos tavoitesumma ylitetään vuoden lopussa, palautetaan jäännös Euroopan yhteisöjen yleisen talousarvion tulotaulukon erityiseen budjettikohtaan".

Vuoden 2001 jälkipuoliskolla talousarvioon palautetaan varainhoitovuoden 2000 päättyessä todettu 165,360 miljoonan euron ylijäämä.

⁶ Maksamattomat, erääntyneet korot kuten määritelty takuurahaston perustamisesta annetussa asetuksessa.

6. TAKUURAHASTON TILANNE 30.6.2001

Takuurahastossa oli 30.6.2001 yhteensä 1 540 miljoonaa euroa. Rahasto kehittyi vuoden 2001 alkupuoliskolla seuraavasti:

- rahastosta maksettiin uusia maksulaiminlyöntejä 5,1 miljoonaa euroa
- Tadzikistan maksoi myöhässä 78,9 miljoonaa euroa maksamatta olevia velkoja
- rahaston varojen sijoitustuotot olivat noin 34,3 miljoonaa euroa.

Takuurahaston varat voivat varainhoitovuoden 2001 lopussa olla noin 1 898 miljoonaa euroa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- vuoden 2001 takuuvarauksesta maksetaan 169,1 miljoonaa euroa
- rahaston 169,36 miljoonan euron ylijäämä 31.12.2000 palautetaan talousarvioon
- rahaston toimia edellyttäviä uusia maksulaiminlyöntejä ei tapahdu huhtikuussa 2001 esitetyn 4,5 miljoonan euron maksukehotuksen lisäksi
- Jugoslavian liittotasavalta maksaa myöhässä 204 miljoonaa euroa pääomaa ja maksamattomia korkoja sekä viivästyskorkoja
- rahaston varojen sijoitustuotot ovat noin 36,9 miljoonaa euroa.

7. SUHTEELLINEN VAKAUS

Takuurahaston varojen 30.6.2001 (1 540 miljoonaa euroa) ja yhteisön ulkopuolisille maille myönnettyjen lainojen vuosittaisten enimmäisriskien välinen suhde, joka on esitetty vuodelta 2001 taulukossa 3 (1 508 miljoonaa euroa) on 102 prosenttia.

Niiden lainojen ohjeelliset määrät, joiden takuurahasto-osuus on katettava takuuvarakuksesta (miljoonaa euroa)										
Rahastoon suoritettava osuus 9%										
Vuosi	2000		2001		2002		2003		2004	
	Laina- määrä	Rahastoitava määrä	Laina- määrä	Rahastoitava määrä	Laina- määrä	Rahastoitava määrä	Laina- määrä	Rahastoitava määrä	Laina- määrä	Rahastoitava määrä
Takuuvarakuksen määrä		203		208		213		216		221
1. EIP:N LAINAT										
Päätetyt toimenpiteet										
rahoituspöytäkirja	75,00	6,75	15,00	1,01						
1997-2000 yleinen lainavaltuus	140,00	8,82	15,00	0,95						
2000-2007 yleinen lainavaltuus	2.210,09	129,29	2.993,00	167,19	3.111,50	182,02	3.039,50	177,81	3.102,00	181,47
Erityinen Turkin jälleenrakennusavustus	95,01	5,56								
Yleisen lainavaltuutuksen laajentaminen koskemaan Kroatiaa (2000/688/EY)	124,96	7,31			62,50	3,66	62,50	3,66		
Yleisen lainavaltuutuksen laajentaminen koskemaan Turkia (erityistoimi tulliliittoa varten)	350,00	20,48					50,00	2,93	50,00	2,93
Ennakoidut toimenpiteet										
Yleisen lainavaltuutuksen laajentaminen koskemaan entistä Jugoslavian tasavaltaa			150,00	8,78	150,00	8,78	130,00	7,61	100,00	5,85
Erityistoimet Itämeren ja Venäjän hyväksi			100,00	5,85						
2. MAKROTALOUDELLINEN APU										
Päätetyt toimenpiteet										
Albania III, Bosnia II, Bulgaria IV, Romania IV, EJTM										
Tadikistan	75,00	6,75								
Moldavia III	15,00	1,35								
Ennakoidut toimenpiteet										
Länsi-Balkan (entinen Jugoslavian tasavalta, Bosnia, Kroatia)			180,00	16,20						
3. EURATOM		-0,01								
Ennakoidut toimenpiteet										
Ukraina					127,00	11,43	127,00	11,43	154,00	13,86
Muut Lainat									146,00	13,14
Takuuvarakuksen käyttö (1+2+3)		186,30		199,98		205,89		203,44		217,25
Varauksen marginaali (edellä ilmoitettujen lainojen rahastosuorituksen jälkeen)		16,70		8,02		7,11		12,56		3,75

Makrotaloudellisten lainojen jäljellä oleva luotonantokapasiteetti		185,58		89,08		79		139,56		41,67
--	--	--------	--	-------	--	----	--	--------	--	-------

EIP-lainojen jäljellä oleva luotonantokapasiteetti		285,50		137,04		121,54		214,70		64,10
--	--	--------	--	--------	--	--------	--	--------	--	-------

- Yhteisön takuu EIP:n lainoille kattaa 75 % 4. Syyrian kanssa tehdyn rahoituspöytäkirjan (Välimeren alue) nojalla myönnettujen lainojen pääomista, 70 % vuosien 1997-2000 yleisvaltuuden nojalla myönnettujen lainojen pääomista ja 65 % muiden valtuuksien ja järjestelyjen nojalla myönnettujen lainojen pääomista.
- Vuodesta 2002 lähtien vuosien 2000-2007 yleisen lainavaltuutuksen puitteissa mainitut luvut sisältävät Kroatialle ja Turkin tulliliittoa koskevalle erityisohjelmalle osoitetut määrät.
- Kuten COREPER-tasolla on periaatteellisesti sovittu, yhteisön takuu kattaa lainan pääoman 100-prosenttisesti. Päätöstä odotetaan ennen vuoden 2001 loppua.
- Vuoden 2000 suoritettavien määrien väheneminen 0,01 miljoonalla eurolla johtuu suoritettavien määrien muutoksesta (10 prosentista 9 prosenttiin) ja vuoden 1999 määräin tehdystä korjauksesta.
- Ukrainan osalta K2-R4-hankkeeseen myönnetystä 657 miljoonan euron lainasta on jo suoritettu rahastointivelvoite 503 miljoonasta eurosta edellisiltä vuosilta ja 154 miljoonasta eurosta se aiotaan suorittaa vuonna 2004. Romanian osalta Cernavoda 2 -hankkeeseen myönnetty 400 miljoonan euron lainan rahasto-osuus aiotaan suorittaa vuosina 2002, 2003 ja 2004. Bulgarian osalta Kozloduy NPP:n parantamiseen myönnetty 212 miljoonan euron lainan rahastointivelvoite on täytetty edellisinä vuosina.

Toinen osa:

Mahdollisten riskien arviointi: tärkeimmistä lainatoimista hyötyvien EU:n ulkopuolisten maiden talouksien tila

1. JOHDANTO

Ensimmäisessä osassa esitetyt numerotiedot kuvastavat yleisestä talousarviosta katettavien riskien määrällistä puolta. Nämä tiedot on kuitenkin suhteutettava riskin laatuun, joka riippuu lainatoimen laajasta ja lainan saajan tilanteesta. Jäljempänä selvitetään niitä viimeaikaisia tapahtumia, jotka voivat vaikuttaa maariskiyhdistelmään.

Tässä toisessa osassa esitettävä maariskiarvio sisältää riski-indikaattoreiden taulukon (katso liitteet) kaikkien niiden EU:n ulkopuolisten maiden osalta, jotka ovat saaneet EY:n makrotaloudellista rahoitusapua ja joilla edelleen on velkoja maksettavana EU:lle. Tekstissä analysoidaan niitä maita, joista on saatu riskiarvioon vaikuttavaa merkittävää uutta tietoa edellisen, vuoden 2000 viimeiset kuusi kuukautta kattaneen kertomuksen laatimisen jälkeen.

Tässä osassa esitettävä arvio koskee vain edellä mainittuja maita lähinnä siksi, että yhteisön rahoitusriskit muualla (erityisesti EIP:n myöntämien lainojen takauksina) ovat vain murto-osa kokonaisrahoitusriskeistä ja ne myös on hajautettu useisiin maihin.

2. JÄSENYYTEEN VALMISTAUTUVAT MAAT

2.1. Bulgaria

Vuonna 2000 talouskasvu kiihtyi Bulgariassa 2,4 prosentista 5,8 prosenttiin suotuisan sisäisen ja ulkoisen kehityksen ansiosta. Inflaatio kiihtyi yli 12 prosenttiin, koska energian hinnat olivat korkeat ja sato tuotti pettymyksen. Inflaatio hidastui kuitenkin tuntuvasti vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla (toukokuussa 9,7 prosenttia verrattuna toukokuuhun 2000). Valuuttakatejärjestelmää (DM 1 = BGN 1 tai EUR 1 = BGN 1,96) on tarkastelukaudella jatkettu.

Työttömyys on edelleen korkea: se laski hitaasti vuonna 2000, mutta kasvoi jälleen vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla ja oli kesäkuussa 19,5 prosenttia. Nämä työpaikkojen menetykset kuvastavat rakenneuudistuksiin liittyntä työllisyyden laskua, jota työpaikkojen perustaminen ei ole vielä korvannut, koska liiketoimintaympäristö on ollut epäedullinen eikä työttömien ammattitaito aina vastaa vaatimuksia. Tämän seurauksena osallistumisaste laskee ja pitkäaikaistyöttömyys on edelleen suuri (lähes 60 % kokonaistyöttömyydestä).

Bulgarian julkinen talous on pysynyt terveenä. Julkisen talouden alijäämä oli 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2000 ja viranomaiset ennustavat sen kasvavan 1,4 prosenttiin vuonna 2001. Valtion velka vähenee nopeasti: vuonna 1997 se oli selvästi yli 100 prosenttia suhteessa BKT:hen, mutta vuoden 2001 lopussa sen odotetaan olevan 69,1 prosenttia.

2.2. Liettua

Vuonna 2000 kokonaistuotanto kasvoi 3,3 prosenttia, ja vuoden 2001 alkupuoliskolla sen arvioidaan kasvaneen vuositasolla 5,1 prosenttia. Elpymisen päätekijä on ollut vahva vienti.

Kuluttajahintainflaatio on ollut viime aikoina erityisen vaimeaa, koska kotimainen kysyntä on ollut heikkoa ja liti on ollut vahva suhteessa euroon. Vuonna 2000 kuluttajahintaindeksi nousi 1,0 prosenttia edellisestä vuodesta. Vaikka hintojen vapautuminen ja hyödykkeiden maailmanmarkkinahintojen nousu kiihdyttävät hieman inflaatiota, sen uskotaan pysyvän suhteellisen hitaana lähitulevaisuudessa. Kesäkuussa 2001 inflaatio oli vuositasolla 1,5 prosenttia.

Virallinen työttömyys kasvoi 3,1 prosenttiyksikköä ja oli vuonna 2000 keskimäärin 11,5 prosenttia. Työttömyys on lisääntynyt edelleen, vaikka vuoden 2001 toisella neljänneksellä havaittiinkin pientä laskua; vuosineljänneksen lopulla työttömyysaste oli 12,4 prosenttia.

Julkinen talous kohentui vuonna 2000 huomattavasti marraskuun 1999 "kriisintorjuntaohjelman" toteuttamisen ansiosta. Ohjelma merkitsi tuntuvaa finanssipolitiikan kiristämistä julkisen talouden ja ulkoisen epätasapainon korjaamiseksi. Maaliskuussa 2000 allekirjoitettiin IMF:n kanssa valmiusluottojärjestely, jotta vältettäisiin mahdollinen maksuvalmiuden vaarantuminen. Julkisen talouden vakauttaminen on nyt suurelta osin oikeassa kurssissaan, ja vuonna 2000 alijäämä supistui 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämäksi vuonna 2001 on ennakoitu 1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Viennin kasvun kiihtymisen ja kotimaisen kysynnän heikkouden ansiosta vaihtotaseen alijäämä supistui: vuonna 1999 se oli 11,2 prosenttia suhteessa BKT:hen ja vuonna 2000 6 prosenttia. Vaihtotaseen alijäämä on supistunut edelleen vuonna 2001 ja oli ensimmäisellä neljänneksellä 5,4 prosenttia suhteessa BKT:hen (5,7 % samalla neljänneksellä vuonna 2000). Ulkomaiset suorat sijoitukset eivät ole talouskasvun hidastumisesta juurikaan kärsineet, ja niiden avulla on rahoitettu osa vaihtotaseen alijäämästä.

Rakenneuudistuksissa edistytettiin vuonna 2000. Yksityistäminen jatkui tyydyttävästi vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla ja uudet konkurssi- ja yrityssaneerauslait annettiin kesäkuussa, mutta eläkeuudistuksen hyväksyminen on viivästynyt.

2.3. Romania

Supistuttuaan kolmen vuoden ajan bruttokansantuote kasvoi jo vuonna 2000 hieman, mutta vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla kasvu oli 4,9 prosenttia, kun yksityinen kulutus kasvoi 7,6 prosenttia ja investoinnit 6,7 prosenttia. Vastavalitun hallituksen politiikka oli keskeistä elpymisen voimistamisessa. Varsinkin sosiaalisten tulonsiirtojen kasvu, energian hintojen jäädyttäminen ja julkisten yritysten palkankorotukset lisäsivät kotitalouksien reaalityuloja ja kulutusmenoja. Kun niihin lisätään tilapäistekijöitä, kuten viime vuoden kuivuuden vaikutus elintarvikkeiden tuontitarpeeseen, kotimaisen kysynnän kasvu oli tärkeä tekijä vaihtotaseen jyrkässä heikkenemisessä vuoden 2001 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana, jolloin kumulatiivinen alijäämä kasvoi 3,5 prosenttiin suhteessa ennustettuun BKT:hen (kun se oli koko vuonna 2000 yhteensä 3,7 % BKT:stä).

Tästä huolimatta Romanian ulkoisista riskeistä ei ole välitöntä huolta. Päin vastoin, useimmat ulkoista haavoittuvuutta osoittavat indikaattorit ovat parantuneet: velanhoito on sujunut suotuisammin, vienti on kasvanut ja kansainvälisiä rahoituslähteitä on jälleen käytettävissä. Kesäkuun loppuun mennessä keskuspankin kokonaisvaranto kasvoi 3,6 miljardiin Yhdysvaltain dollariin, mikä vastaa 3,1 kuukauden tuontia, kun se vuoden 2000 lopulla oli 2,5 miljardia dollaria ja vastasi 2,5 kuukauden tuontia. Kun kansainväliset pääomamarkkinat lisäksi olivat jälleen käytettävissä vuoden 2000 lopulla, Romania pystyi lisäksi laskemaan liikkeeseen 600 miljoonan euron joukkovelkakirjat entistä paremmin ehdoin kesäkuussa 2001, jolloin Standard and Poor's nosti Romanian pitkäaikaisten valuuttaluottojen luottokelpoisuusluokitusta. Kansainvälisessä vertailussa Romanian ulkomaanvelka on edelleen melko pieni, mutta se on kasvanut viime kuukausina nopeasti, mikä viittaa tarpeeseen pysäyttää nykyinen vaihtotaseen heikkeneminen.

Banca Agricolan yksityistämistä lukuun ottamatta ei rakenneuudistuksissa ole vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla tapahtunut merkittävää edistystä. Julkisten yritysten palkat nousivat suunniteltua enemmän ja yritysten väliset maksurästit kasvoivat jälleen, yli 7 prosenttiin suhteessa ennustettuun BKT:hen.

3. LÄNSI-BALKAN

3.1. Bosnia ja Hertsegovina

Marraskuussa 2000 pidettiin parlamenttivaalit, mutta Bosnia ja Hertsegovinan federaation, serbitasavallan ja koko valtion hallitukset muodostettiin vasta maaliskuussa 2001 pitkittyneiden neuvottelujen ja korkean edustajan viraston asiaanpuuttumisen jälkeen. Vaikka nämä viivästykset hidastivat talousuudistusta ja johtivat pitkittyneeseen lainsäädäntötyön pysähtymiseen, uudet hallitukset vaikuttavat uudistushaluisilta ja innokkailta pistämään asioihin jälleen vauhtia.

BKT:n kasvu hidastui vuoden 1999 10 prosentista arviolta 5 prosenttiin vuonna 2000, mutta vuonna 2001 sen odotetaan kiihtyvän noin 8 prosenttiin. Työttömyys on edelleen korkea: työttömänä oli 40,1 prosenttia työvoimasta vuonna 2000, ja työttömyysasteen odotetaan pysyvän suunnilleen ennallaan vuonna 2001. Ulkoisen rahoituksen prosenttisuhde BKT:hen vuonna 2000 (44 %) merkitsi, että talous oli edelleen hyvin riippuvainen ulkomaisesta avusta - pääasiassa rahansiirroista ja lainoista - mikä epäilemättä kiihdytti BKT:n kasvua. Vuotta 2001 koskevilla alustavilla arvioissa ulkomaisen rahoituksen odotetaan kuitenkin vähenevän jyrkästi, 23 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Valuuttakatejärjestelmä, jossa Konvertible Marka (KM) on kiinnitetty Saksan markkaan suhteessa 1:1, on auttanut inflaatiopaineiden lievittämisessä: keskimääräinen inflaatio oli koko maassa 5,5 prosenttia vuonna 2000, joskin yhteisöjen välillä oli huomattava ero (federaatiossa inflaatio oli 2 %, serbitasavallassa 14,5 %). Keskimääräisen inflaation ei odoteta muuttuvan vuonna 2001. Julkisen talouden kurin lipsuminen ja menojen puutteellinen hillintä ovat edelleenkin makrotalousriskin suurin syy, mikä todettiin äskettäin yhteisöjen julkisen talouden erityistilintarkastuksesta, jonka korkean edustajan toimisto ja ETYJ toteuttivat. Julkisen talouden menot ovat edelleen hyvin suuret, noin 56 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2000, ja niiden odotetaan pysyvän samalla tasolla vuonna 2001.

Viennin vuonna 2000 (osittain Jugoslavian markkinoiden uudelleenavautumisen vuoksi) alkanut elpyminen ja tuonnin supistuminen (joka johtui pääasiassa jälleenrakennukseen suuntautuvan avustusrahoituksen vähenemisestä) jatkuivat vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla. Siten vaihtotaseen alijäämä (ilman rahansiirtoja) kaventunee 20,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2001, kun se vuonna 2000 oli 22,2 prosenttia. Ulkomainen velka pysyy suurena (vaikka suuntaus onkin laskeva) osittain entiseltä Jugoslavian sosialistiselta liittotasavallalta periytyneen velkataakan vuoksi. Velanhoidokustannusten suhde vientiin on kuitenkin suhteellisen alhainen, mikä kuvastaa sitä, että suuri osa lainoista on saatu hyvin edullisin ehdoin ja velanhoidolle on sovittu uudet aikataulut Lontoon ja Pariisin klubin kanssa. Vuonna 2000 ja vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla Bosnia ja Hertsegovina täytti edelleen velanhoidovelvoitteensa.

Toukokuussa 2001 IMF sai päätökseen toukokuussa 1998 allekirjoitetun valmiusjärjestelyn lopulliset tarkastukset. Neuvotteluja uudesta valmiusjärjestelystä käydään Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisten kanssa ja ne saataneen päätökseen ennen vuoden loppua.

Vaikka ulkomainen velka onkin pienenemään päin, viimeaikainen makrotalouden kehitys on voinut kasvattaa Bosnia ja Hertsegovinan maariskiä. Mikään riskiluokituslaitos ei kuitenkaan esitä sitä koskevia riski-indikaattoreita. Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin siirtymätalousmaiden indikaattoreilla, jotka kuvastavat uudistuksen edistymistä Keski- ja Itä-Euroopan maissa, BiH sijoittui vuonna 2000 asteikon loppupäähän. Epäsuotuista liiketoimintaympäristö selittää myös, miksi BiH houkuttelee niin vähän kovin tarpeellisia ulkomaisia sijoituksia, joiden osalta sen tilanne on Keski- ja Itä-Euroopan maiden heikoimpia.

3.2. Entinen Jugoslavian Tasavalta Makedonia (EJTM)

EJTM:lle myönnettyistä lainoista yhteisön talousarviolle aiheutuva riski kasvoi vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla, kun yhteenotot albaanikapinallisten ja turvallisuusjoukkojen välillä puhkesivat ja talouden tila ja rahoitustilanne heikkenivät. Kokonaistuotannon arvioidaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä supistuneen vuositasolla 3,8 prosenttia. Useat kotimaiset ja ulkomaiset investoinnit keskeytettiin, mikä pienensi kotimaista kokonaiskysyntää.

Jonkinlainen makrotalouden vakaus kuitenkin säilyi. KHI-inflaatio pysyi vuositasolla noin 4 prosenttina, ja keskuspankki onnistui yleisesti ottaen säilyttämään valuutan arvon vakaana suhteessa Saksan markkaan (euroon). Keskuspankki teki useita interventioita, ja virallinen varanto, joka oli kasvanut vuoden vaihteessa erityisesti siksi, että televiestintäyhtiön osakkeiden myynnistä ulkomaiselle sijoittajalle saatiin huomattavat ulkomaiset valuuttatulot, pysyi tyydyttävällä tasolla ja selvästi suositettua vähimmäismäärää, kolmen kuukauden tuontia, suurempana.

Koska rajanylityspaikat suljettiin ja maan tilanteesta vallitsi yleinen epävarmuus, ulkomaankauppa keskeytyi. Vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla tuonti supistui voimakkaammin kuin vienti, joten kauppataaseen alijäämä pieneni. Poliittiset, rahoitukselliset ja taloudelliset suhteet EU:hun, joka on edelleen suurin kauppakumppani, vahvistuivat huhtikuussa, jolloin allekirjoitettiin vakautus- ja assosiaatiosopimus, joka vähitellen johtaa vapaakauppa-alueen syntyyn EJTM:n ja EU:n kesken.

Ulkoinen velka suhteessa BKT:hen on kasvanut viime vuosina huomattavasti ennen kaikkea valuuttakurssien kehityksen vuoksi (huomattava osa ulkomaanvelasta on Yhdysvaltain dollareina). Velan suhteessa BKT:hen odotetaan edelleen kasvavan hieman vuonna 2001, ja viennin väheneminen voi aiheuttaa velanhoitosuhteen kasvun nykytasostaan, joka on noin 13 prosenttia viennistä.

Heikentynyt talous- ja rahoitustilanne johtaa todennäköisesti siihen, että IMF:n kanssa sovittua talousohjelmaa on muutettava. Viranomaiset eivät ole pystyneet täyttämään kaikkia ohjelman makrotaloukskriteerejä eivätkä rakenneuudistusta koskevia vaatimuksia EFF/PRGF-ohjelman ensimmäisen vuoden aikana.

4. UUDET ITSENÄISET VALTIOT

4.1. Armenia

Bruttokansantuotteen kasvu pysähtyi vuoden 2000 alkukuukausina, mutta jatkui jälleen vuoden mittaan. Vuonna 2000 BKT:n kokonaiskasvu oli 6 prosenttia, ja tämä myönteinen suuntaus jatkui vuoden 2001 alkukuukausina.

Julkisen talouden tulot jäivät vuonna 2000 edelleen alle ennakoidun tason, mikä johti menojen leikkaukseen ja maksuviivästysten nopean kasvuun (yli 5 prosenttiin suhteessa BKT:hen). Julkisen talouden alijäämä oli 4,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, suunnilleen sama kuin vuonna 1999. Vuoden 2001 ensimmäisinä kuukausina nähtiin kuitenkin ensimmäiset merkit siitä, että verohallinnon uudistaminen alkoi kantaa hedelmää, kun julkisen talouden tulot kasvoivat huomattavasti. Inflaatio pysähtyi vuonna 2000, jolloin kuluttajahinnat nousivat vain 0,4 prosenttia, vaikka energian hinnat nousivat tuntuvasti. Inflaatio kiihtyi kuitenkin uudelleen vuonna 2001, noin 5 prosentin vuositasoon. Armenian valuutta heikkeni nimellisesti noin 6 prosenttia suhteessa Yhdysvaltain dollariin vuoden 2000 aikana, mutta on vakautunut myöhemmin.

Vuonna 2000 kauppavaihto kasvoi 13 prosenttia (vuodesta 1999) ja oli 740 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Vienti kasvoi 25 prosenttia ja tuonti 9,6 prosenttia. Kauppa- ja vaihtotaseen alijäämien odotetaan pysyvän hyvin suurina (yli 15 prosenttina suhteessa BKT:hen) lähivuosina, niin kauan kuin Vuoristo-Karabahin ratkaisemattoman konfliktin aiheuttama kauppasaarto pysyy voimassa. Ulkomaisten suorien sijoitusten kokonaismäärä kasvoi huomattavasti vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla, mikä kuvastaa jo maassa olevien ulkomaisten sijoittajien suuria sijoituksia ja Venäjältä tulevien sijoitusten elpymistä.

Bruttomääräinen valuuttavaranto vastasi vuoden 2000 lopulla 3,5 kuukauden tuontia. Ulkomaista velkaa oli vuoden 2000 lopussa 858,7 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria eli 44,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, eikä se ole muuttunut merkittävästi vuonna 2001. Ulkomainen velkataakka on raskas, kun velkakantaa ja hoitomenoja verrataan vientiin, mutta maahan uskotaan tehtävän merkittäviä rahansiirtoja ja sijoituksia ulkomailta. Velka on kohtuullinen, kun velkakantaa ja velanhoitomenoja verrataan julkisen talouden tuloihin.

4.2. Valko-Venäjä

Presidentti Lukashenkon tultua valituksi uudelleen syyskuun vaaleissa talous- ja finanssipolitiikassa ei odoteta suuria muutoksia. Lukashenkon itsevaltainen johtamistapa ja haluttomuus vapauttaa taloutta ovat vaikeuttaneet suhteita kansainvälisiin rahoituslaitoksiin ja rahoittajamaihin.

IMF on syyskuun lopussa päättyneen erityisseurantaohjelmansa yhteydessä esittänyt viime kuukausina myönteisiä näkemyksiä Valko-Venäjän valuuttakurssin vakaudesta ja inflaation pysähtymisestä mutta toisaalta ilmaissut huolestumista vaihtokaupan jatkumisesta, varastojen kasvusta ja hallituksen liiallisesta puuttumisesta teollisuuteen. Vaikka Valko-Venäjän hallinto toivoo seurantaohjelman raivaavan tietä monenväliselle rahoitukselle, tämä vaikuttaa epätodennäköiseltä niin kauan kuin hallitus vastustaa paineita talouden rakenneuudistuksen käynnistämiseen.

Kokonaistuotanto kasvoi vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla 3 prosenttia. Kasvua edistivät Valko-Venäjän teollisuustuotteiden ulkomaisen kysynnän jatkuminen ja reaalityulojen edelleen voimakas kasvu. Investoinnit kiinteään pääomaan supistuivat kuitenkin edelleen jyrkästi. Kuukausi-inflaatio on vuositasolla hyvin hidas, ja valuutan nimellisarvon heikkeneminen on hidastunut. Tuontimenojen pieneneminen edellisestä vuodesta, mikä on koskenut erityisesti tuontia muualta kuin entisen Neuvostoliiton maista, on kompensoinut reilusti vientitulojen kasvun hitauden, jota on ilmennyt vuoden 2001 alkupuoliskolla, ja kauppatase on ylijäämäinen. Vaihtotase oli ylijäämäinen ensimmäisellä vuosineljänneksellä, kuten sitä edeltäneelläkin neljänneksellä (vaihtotase oli ylijäämäinen ensimmäistä kertaa kahtena vuosineljänneksenä peräkkäin). Ulkomainen velka vähenee edelleen, mikä johtuu siitä, että ulkoista rahoitusta on käytettävissä vain hyvin rajoitetusti.

4.3. Georgia

Georgian makrotalouden tila heikkeni vuonna 2000, kun BKT:n kasvu hidastui tuntuvasti 1,9 prosenttiin vuositasolla, mikä on hitain kasvu vuoden 1995 jälkeen. Tämä johtui pahasta kuivuudesta, joka aiheutti maataloustuotannon merkittävän supistumisen. Vuonna 2001 BKT:n kasvun odotetaan piristyvän hieman.

Vuoden 2000 kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana julkisen talouden tulot olivat jälleen tavoitetta pienemmät, mikä johtui pääasiassa heikosta hallinnosta, korruptiosta ja tulojen (erityisesti tullien) keruun vaikeudesta tässä jaetussa maassa, jossa myös harmaa talous on merkittävä. Tulojen keruu tehostui kuitenkin vuoden toisella puoliskolla. Vuoden lopulla inflaatio oli 4,6 prosenttia, puolet hitaampi kuin vuoden 1999 lopulla. Inflaatiopaineiden odotetaan kuitenkin kasvavan yleishyödyllisten laitosten hyödykkeiden säänneltyjen hintojen nousun ja vuoden 2000 kuivuudesta johtuvan elintarvikkeiden hintojen nousun vuoksi. Vuoden 2001 alussa larin kurssi oli vakaa, ja 2 laria vastasi noin 1 Yhdysvaltain dollaria.

Georgian vaihtotaseen alijäämä vuonna 2000 oli edelleen suuri, 13,7 prosenttia suhteessa BKT:hen (ilman virallisia siirtoja). Ulkomaankauppa kärsi pahan kuivuuden aiheuttamasta maataloustuotannon laskusta. Vuoden 2001 ensimmäisinä kuukausina ulkomaankauppa heikkeni edelleen Turkin (Georgian tärkein vientialue) talouskriisin seurauksena ja Georgian oman voimakkaamman kulutuskysynnän ja investointimenojen kasvun vuoksi.

Valuuttavaranto oli huhtikuussa 2000 edelleen pieni (vastaten vähän yli kuukauden tuontia), mutta sen odotetaan kasvavan hieman, 1,5 kuukauden tuontiin, vuoden 2001 loppuun mennessä. Ulkomainen velka oli vuoden 2000 lopulla 1,8 miljardia Yhdysvaltain dollaria eli noin 59 prosenttia suhteessa BKT:hen (48 % vuonna 1998), ja sen hoitokustannukset vastasivat noin 25:ttä prosenttia julkisen talouden menoista. Ulkoinen velka on melko suuri, kun velkakantaa ja velanhoitomenoja verrataan vientiin, ja erittäin raskas, kun niitä verrataan julkisen talouden tuloihin. Pariisin klubin kanssa sovittiin maaliskuussa 2001 uusi aikataulu velan takaisinmaksulle. Sopimuksen mukaisesti vuonna 2001 takaisinmaksettavaa määrää pienennettiin 88 miljoonasta 33 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin.

4.4. Moldova

Helmikuussa 2001 Moldovan kommunistipuolue sai enemmistön parlamentissa. Aluksi uuden hallituksen ilmeinen aikomus lisätä valtion puuttumista talouteen huononsi suhteita IMF:ään ja muihin rahoittajiin ja sai IMF:n lykkäämään Moldovan köyhydenvähentämis- ja kasvuohjelmaa toukokuussa 2001. Myöhemmin hallitus ponnisteli kovasti käynnistääkseen uudelleen yhteistyön IMF:n kanssa ja osoitti halukkuutta jatkaa yksityistämistä. Tämän seurauksena IMF:n johtokunnan odotetaan päättävän lainanannon jatkamisesta lokakuussa 2001. Päätös on ratkaisevan tärkeä Moldovan talouden ja julkisen talouden tulevaisuudelle. Komissio aikoo lähettää edustajiaan Moldovaan lokakuussa aloittaman uudelleen neuvottelut makrotaloudellisesta apupaketista, jonka kokonaismäärä on 15 miljoonaa euroa.

Talouuskasvu on nopeutunut merkittävästi vuonna 2001. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla BKT kasvoi vuositasolla 4 prosenttia, kun se vuonna 2000 oli kasvanut 1,9 prosenttia ja vuonna 1999 supistunut 3,4 prosenttia. Kasvun nopeutuminen levisi koko talouteen. Teollisuustuotanto kasvoi vuositasolla 12 prosenttia ja maataloustuotanto, joka viime vuosina on hidastanut talouuskasvua, kasvoi 15 prosenttia. Rahan tarjonnan rajoitettu kasvu ja valuutan suhteellinen vakaus vuoden 2001 kuutena ensimmäisenä kuukautena edistivät keskimääräisen kuluttajahintainflaation pysymistä vuodenaikaan nähden hitaana (0,6 %) ja inflaation hidastumista elokuussa vuositasolla alle 9 prosenttiin, hitaimmaksi vuoden 1998 jälkeen.

Julkisen talouden alijäämä supistui: vuonna 1999 se oli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja vuonna 2000 vain 1 prosentti. Tänä vuonna finanssipolitiikkaa on kevennetty hieman, ja alijäämän ennustetaan vuonna 2001 olevan hieman alle 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Tuonnin jyrkkä kasvu aiheutti kauppataaseen alijäämän kaksinkertaistumisen suhteessa BKT:hen vuonna 2000, erittäin korkeaan 24 prosentin tasoon. Vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla vienti kasvoi vuositasolla noin 30 prosenttia, ja tuonnin kasvu jatkui, joskin hitaampana. Koska viennin kasvu kuitenkin lähti suhteellisen alhaiselta tasolta, kaupan alijäämä kasvoi hieman. Ulkomainen velka oli vuoden 2000 lopussa 120 prosenttia suhteessa BKT:hen.

4.5. Tadžikistan

Vuonna 1999 BKT kasvoi 3,7 prosenttia, ja kasvu kiihtyi 8,3 prosenttiin vuonna 2000 ja vuoden 2001 ensimmäisinä kuukausina. Tämä nopea kasvu toteutui, vaikka ankara kuivuus vaikeutti sähköntuotantoa, johti erittäin heikkoon viljasatoon (vain 50 % vuoden 1999 sadosta) ja pysäytti alueellisen kaupan.

Vuonna 2000 julkista taloutta pystyttiin vakauttamaan tulojen keruun parannuttua. Vuoden 2001 alussa julkinen talous tuotti perusylijäämää. Inflaatio kiihtyi vuoden 2000 toisella puoliskolla lähinnä liikaa kevennetyn rahapolitiikan ja 30. lokakuuta käyttöön otettuun uuteen valuuttaan liittyneen epävarmuuden sekä energian hintojen korkeuden vuoksi. Inflaatio on kuitenkin hidastunut viime aikoina, ja kuluttajahintojen nousu oli 9 prosenttia vuoden 2001 ensimmäisten viiden kuukauden aikana (vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä nousu oli 17 prosenttia).

Vaihtotase heikkeni vuonna 2000, ja sen alijäämä oli 6,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kotimainen sähköntuotanto laski kuivuuden vuoksi, minkä vuoksi sähkön huomattava nettotuonti oli tarpeen. Myös öljyn hintojen nousu lisäsi maksutaseeseen kohdistuvaa painetta. Koska pääomantuonti kasvoi erityisesti puuvilla-alalle suoritettujen ennakkomaksujen ansiosta, bruttomääräinen valuuttavaranto kasvoi vuoden 2000 lopulla 87,2 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin, mikä vastasi 2,4 kuukauden tuontia. Vuoden 2001 alkupuolella vaihtotaseen alijäämä oli samaa suuruusluokkaa.

Tadzikistanin ulkomainen velka oli vuoden 2000 lopulla 129 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä kasvu johtui kokonaan valuutan arvon laskusta (velkakanta muuttui hyvin vähän). Ulkoinen velka on kohtuullinen, kun velkakanta ja velanhoitomenot suhteutetaan vientiin, mutta erittäin suuri, kun ne suhteutetaan julkisen talouden tuloihin. Velkaongelma on köyhyyden vähentämisen ja kasvustrategian perusrajoite. Tulevina 4-5 vuotena (velan maksuun liittyvä) varojen nettosiirto ulkomaille on peräti 5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

4.6. Ukraina

Kokonaistuotanto kasvoi 5,8 prosenttia vuonna 2000, joka oli ensimmäinen kasvuvuosi Ukrainan itsenäistymisen jälkeen, ja sen arvioidaan kasvaneen vuositasolla 9,1 prosenttia vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla. Kasvua tukevat niin vienti kuin kotimainen kulutuskin.

Talouden toimeliaisuuden vahvistumisesta huolimatta inflaatio on hidastunut. Kuluttajahintaindeksi nousi vain 5,3 prosenttia vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla, kun se vuonna 2000 nousi samana aikana 18,7 prosenttia. Vuoden 2001 lopussa vuosi-inflation odotetaan olevan noin 14 prosenttia (jyrkkä lasku joulukuusta 2000, jolloin se oli 25,8 prosenttia). Inflaation hidastuminen kuvastaa useita tekijöitä: grivnan vakautta maaliskuusta 2000 lähtien, varovaista finanssipolitiikkaa ja entistä kohtuullisempia öljyn maailmanmarkkinahintoja.

Yksityistämistulojen odotetaan vuonna 2001 olevan paljon budjetoitua pienemmät, mikä vaikuttaa julkiseen talouteen. Tämän korvaamiseksi hallitus on sopinut IMF:n kanssa, että se pienentää julkisen talouden alijäämätavoitetta (ilman yksityistämistuloja) alkuperäisen talousarvion mukaisesta 3 prosentista suhteessa BKT:hen 1,75 prosenttiin BKT:stä. Tähän on tarkoitus päästä menojen leikkauksilla ja veronkannon myönteisellä kehityksellä, joka johtuu odotettua vahvemmassa talouden toimeliaisuudesta, jonka pitäisi korvata parlamentin vuoden 2001 alussa myöntämän verorästien anteeksiannosta johtuva tuloken väheneminen.

Edistyminen rakenneuudistuksissa hidastui tuntuvasti vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla, mikä kuvasti osittain sitä poliittista umpikujaa, joka liittyi pääministeri Jušenkoon luopumiseen tehtävistään toukokuussa 2001. Joitakin lupaavia askelia on kuitenkin otettu, kuten Banka Ukrainan (maksukyvytön valtion omistama pankki) pankkitoimintaluvan peruuttaminen ja maksujen keräämisen tehostuminen energia-alalla.

Vaihtotaseen ylijäämän ennustetaan supistuvan 4,7 prosentista suhteessa BKT:hen (2000) noin 2 prosenttiin vuonna 2001. Tämä on osoitus sekä tuonnin nopeammasta kasvusta, joka johtuu kotimaisen kysynnän voimakkuudesta, ja viennin kasvun hidastumisesta vuoden 2000 huippuvauhdistaan, minkä on aiheuttanut ulkomaisen kysynnän väheneminen ja valuutan reaalikurssin nousu. Vaikka vaihtotase on edelleen ylijäämäinen, maksutase on haavoittuva. Venäjän kriisin jälkimainingeissa vuonna 1998 menetettiin mahdollisuudet käyttää kansainvälisiä joukkovelkamarkkinoita, ja ulkomaisten suorien sijoitusten määrä on edelleen ollut pettymys. Tästä johtuen virallinen valuuttavaranto on edelleen pieni (noin 2 mrd. USD, mikä vastasi 5,2 viikon tuontia kesäkuun lopussa 2001), vaikka se on kasvanut hieman maaliskuusta 2000 lähtien. Pariisin klubin kanssa heinäkuussa 2001 sovittu velkojen uusi aikataulu ja IMF:n sekä EFF:n järjestelyn syyskuksi 2001 odotettava uudelleenaktivointi tehnevät kuitenkin tietä huomattaville virallisille rahoitusvirroille ja lopulta Ukrainan paluulle kansainvälisille pääomamarkkinoille. Ukrainan ulkoinen velkakanta oli vuoden 2000 lopussa 36 prosenttia suhteessa BKT:hen.

5. MUUT EU: IMLPÎPMOSET MAAT

5.1. Algeria

Öljyn ja kaasun korkeat hinnat ovat vaikuttaneet myönteisesti Algerian talouteen ja maariskiin, sillä näiden alojen osuus Algerian viennistä on yli 90 prosenttia ja bruttokansantuotteesta noin 30 prosenttia. Vuonna 2000 vaihtotaseen ylijäämä oli noin 17 prosenttia suhteessa BKT:hen. Nykyisten oletusten perusteella öljyn keskihinta on 20 USD barrelilta, jolloin maksutase pysyy vahvana vuonna 2001 (vaihtotaseen ylijäämäksi ennustetaan 12 % BKT:stä). Virallinen valuuttavaranto vastasi vuoden 2000 lopussa yli yhden vuoden tuontia (11,9 mrd. USD). Suuntaus jatkui vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla ja virallinen varanto kasvoi 15,2 miljardiin dollariin kesäkuun lopussa 2001.

Öljyn hinnan korkeus edisti myös julkisen talouden rahoitusaseman paranemista. Öljy- ja kaasutulosten kasvu johti ylijäämään, joka oli lähes 10 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2000 (-0,4 % BKT:stä vuonna 1999).

Öljyn korkea hinta ei kuitenkaan riittänyt ruokkimaan talouskasvua, joka vuonna 2000 oli vain 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen (3,3 % BKT:stä vuonna 1999). Tämä vaatimaton tulos voidaan selittää erityisesti maatalouden heikolla tuotannolla ja pienellä teollisuustuotannolla, joka supistui edelleen vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä. BKT:n kasvuksi vuonna 2001 ennustetaan 3,8 prosenttia. OPECin kiintiöiden pienentämisestä johtuvan öljyn tuotannon supistumisen vaikutusten odotetaan tasoittuvan kysynnän elpymisen ja maataloustuotannon kasvun avulla.

Elintarvikkeiden hinnat laskivat vuonna 2000 (keskimäärin 0,8 %), mikä rajoitti kuluttajahintaindeksin nousun 0,3 prosenttiin. Pohjainflaatio (muut kuin elintarvikkeiden hinnat) kiihtyi yli 3 prosenttiin vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä.

Ulkoisen velan indikaattorit paranivat vuonna 2000 merkittävästi. Keskipitkän ja pitkän ajan ulkomainen velka väheni 28,3 miljardista (59,1 % BKT:stä) Yhdysvaltain dollarista (vuoden 1999 loppu) 25,5 miljardiin dollariin (47,9 % BKT:stä) vuoden 2000 lopulla ja sen ennustetaan vähenevän edelleen 23,3 miljardiin dollariin (40,7 % BKT:stä) vuoden 2001 loppuun mennessä. Velanhoitokustannukset ovat myös laskeneet jyrkästi: vuonna 1999 ne olivat 39,6 prosenttia viennistä, vuonna 2000 20,9 prosenttia viennistä ja vuonna 2001 niiden odotetaan asettuvan 21,6 prosenttiin viennistä.

LYHENTEET

BKT	Bruttokansantuote
DM	Deutsche Mark
EFF	Laajennettu rahoitusjärjestely (Extended Fund Facility)
EIP	Euroopan investointipankki
EU	Euroopan Unioni
EUR	Euro
EY	Euroopan yhteisö
FDI	Suorat ulkomaiset sijoitukset (Foreign Direct Investment)
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto (International Monetary Fund)
SBA	Valmiusluottojärjestely (Stand-By Arrangement)
USD	Yhdysvaltain dollari

LIITE

1. SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET YHTEISÖN TALOUSARVIOSTA KATETTAVIEN RISKIEN TILANTEESTA

1.1. Taulukot 1–3

Taulukoiden 1–3 tarkoituksena on esittää pääomaan ja korkoihin liittyvien takausten ja vuosittaisten takaisinmaksujen määrä sellaisten varainhankinta- ja luotonantotoimintojen osalta, joiden riski katetaan yhteisön talousarviosta. Luvut esittävät näiden rahoitusjärjestelyjen suurimman mahdollisen riskin yhteisölle, joten niitä ei pidä tulkita siten, että niiden esittämät määrät tosiaankin katettaisiin talousarviosta. Etenkään taulukon 3 osalta ei ole varmaa, että kaikki mainitut toimenpiteet tosiasiasa toteutetaan.

1.1.1. Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä (taulukko 1)

Myönnettyjen lainojen enimmäismäärä määritellään jokaiseen neuvoston päättämään rahoitusjärjestelyyn myönnetyn pääoman enimmäismäärien summana (yläraja).

Yhteisön talousarviosta katettavien riskien määrittämiseksi on otettava huomioon seuraavat tekijät, jotka vaikuttavat laskelmiin:

- Riskiä lisäävät tekijät: lainojen pääoman enimmäismäärään on lisättävä lainoista perittävä korko,
- Riskiä pienentävät tekijät:
 - EIP:lle annettavien takausten rajaaminen 75 prosenttiin Välimeren alueen maiden kanssa allekirjoitettavien lainojen osalta,
 - EIP:lle annettavien takausten rajaaminen 70 prosenttiin neuvoston 14 päivänä huhtikuuta 1997 tekemällä päätöksellä tietyille yhteisön ulkopuolisille maille hyväksytyn luotonannon yhteydessä allekirjoitettavien lainojen osalta sekä riskien jako yhteisön ja EIP:n välillä, koska budjettitakaus kattaa eräissä tapauksissa vain poliittiset riskit,
 - EIP:lle annettavien takausten rajaaminen 65 prosenttiin neuvoston 22 päivänä joulukuuta 1999 tekemällä päätöksellä tietyille yhteisön ulkopuolisille maille hyväksytyn luotonannon yhteydessä allekirjoitettavien lainojen osalta sekä riskien jako yhteisön ja EIP:n välillä, koska budjettitakaus kattaa eräissä tapauksissa vain poliittiset riskit,
 - takaisinmaksetut lainat, koska kyseessä ovat maksutaseluottoja lukuun ottamatta (jäsenvaltioille) myönnettyjen luottojen enimmäismäärät eivätkä hyväksytyt, jäljellä olevat luotot,
 - myönnettyjä määriä ei välttämättä käytetä kokonaan.

1.1.2. Lainakanta (taulukko 1)

Kyseessä on lainansaajan nostamista lainoista tietyinä päivämäärinä jäljellä oleva, takaisinmaksettava lainapääoma.

Toisin kuin edellisessä ryhmässä, tähän eivät sisälly nostamattomat lainat eivätkä nostettujen lainojen takaisinmaksetut osuudet. Se kuvaa tietyinä päivämäärinä olemassa olevia lainoja.

1.1.3. Vuosittaisten riskien määrä (taulukot 2 ja 3)

Määrä saadaan arvioimalla kunakin varainhoitovuotena erääntyvien pääomien ja korkojen määrä.

Määrä lasketaan:

- a) joko ainoastaan nostettujen lainojen osalta (taulukko 2), jolloin takaisinmaksettava pääoma vastaa lainakantaa,
- b) tai nostettujen lainojen, päätettyjen mutta nostamattomien lainojen ja komission ehdottamien, päätöstä odottavien lainojen osalta (taulukko 3).

Tässä tapauksessa takaisinmaksettava pääoma vastaa myönnettyjen lainojen enimmäismäärää, johon on tarvittaessa lisättävä ne komission ehdottamat rahoitustoimenpiteet, joista ei vielä ole tehty päätöstä.

1.2. Talousarviosta taattavat lainatoimet taulukkoina

Taulukot 5a,5b(1),5b(2) ja 6.

TAULUKKO 5a
Otto- ja antolainaus jäsenvaltioille
Jäsenvaltioille annettujen lainojen tilanteen kehitys vuosipuoliskon aikana

miljoonaa euroa

MAA	Päätöksen numero	Päätöksen päivämäärä	Laina-aika (vuosina)	Varainhank. korko	Lainan korko	Lainojen tilanne - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat (b) - kokonaan nostetut lainat (c) - nostamatta olevat lainat (d)	Päätetyt määrät	Lainan määrä 1.1.2001	Vuosisuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Lainan määrä 30.6.2001
									Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
ITALIA	93/67/ETY	18.1.93	6	9,25 8,625	Libor 6kk-0.36 8,625	(c)	8.000,00	0		0	0
			6			(c)	2.000,00				
			-			(d)	2.000,00				
			-			(d)	2.000,00				
EURATOM	77/270-271/Euratom 80/29/Euratom 82/170/Euratom 85/537/Euratom 90/212/Euratom	29.3.77 20.12.79 15.3.82 5.12.85 23.4.90	-3	9,25 8,625	Libor 6kk-0.36 Libor 6kk-0.31	(c)	4.000,00	0	40	0	40
						(c)	500				
						(c)	500				
						(c)	1.000,00				
						(b)(4)	1.000,00				
NCI	78/870/ETY 81/19/ETY(1) 81/1013/ETY(2) 82/169/ETY 83/200/ETY 87/182/ETY	16.10.78 20.1.81 14.12.81 15.3.82 19.4.83 9.3.87	-3	8,375 9,25	Libor 6kk-0.10 Libor 6kk-0.14 Libor 6kk-0.26 Libor 6kk+0.06 Libor 6kk+0.06	(c)	6.830,00	90,3		1,3	89
						(c)	1.000,00				
						(c)	1.000,00				
						(c)	80				
						(c)	1.000,00				
						(c)	3.000,00				
						(c)	750				
YHTEENSÄ					Libor 6kk+0.01		18.830,00	90,3	40	1,3	129 (5)

- (1) Poikkeuksellinen tuki vuoden 1980 maanjäristyksestä kärsineiden Italian alueiden jälleenrakentamiseen.
(2) Poikkeuksellinen tuki vuoden 1981 maanjäristyksestä kärsineiden Kreikan alueiden jälleenrakentamiseen.
(3) Pitkäaikaiset lainat, joiden eräpäivät määräytyvät nostopäivien mukaan.
(4) Neuvosto on päättänyt ulottaa 21. maaliskuuta 1994 tehdyllä päätöksellä 94/179/Euratom Euratom-lainat hankerahoitukseen eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa.
(5) Ero johtuu muiden valuuttojen valuuttakurssien vaihtelusta suhteessa euroon.

TAULUKKO 5b (1)

Rahoitusapuna annetut lainat yhteisön ulkopuolisille maille

Lainatilanteen kehittyminen vuosipuoliskon aikana edunsaajavaltioittain ja lyhennyserittäin

miljoonaa euroa

MAA	Päätöksen numero	Päätöksen päivämäärä	Lainojen kesto (vuosina)	Erä-päivä	Lainojen tilanne - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat (b) - kokonaan nostetut lainat (c) - nostamatta olevat lainat (d)	Päätetyt määrät	Lainan määrä 1.1.2001	Vuosipuoliskon aikana toteutetut toimenpiteet		Lainan määrä 30.6.2001
								Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
BULGARIA II	92/511/ETY	19.10.92				110,00				
1. erä			7	7.12.2001	(c)	70,00	70,00			70,00
2. erä			7	29.8.2003	(c)	40,00	40,00			40,00
BULGARIA III	97/472/EY	22.7.97				250,00				
1. erä			10	10.2.2008	(c)	125,00	125,00			125,00
2. erä			10	22.12.2008	(c)	125,00	125,00			125,00
BULGARIA IV	99/731/EY	8.11.99				100,00				
1. erä			10	21.12.2009	(c)	40,00	40,00			40,00
2. erä			-	-	(c)	60,00	60,00			60,00
ROMANIA II	92/551/ETY	27.11.92	7	26.2.2000	(a)	80,00				0,00
ROMANIA III	94/369/EY	20.6.94				125,00				
1. erä			7	20.11.2002	(c)	55,00	55,00			55,00
2. erä			7	20.11.2004	(c)	70,00	70,00			70,00
ROMANIA IV	99/732/EY	8.11.99				200,00				
1. erä			10	29.6.2010	(c)	100,00	100,00			100,00
2. erä			-	-	(d)	100,00	0,00			0,00
BALTIAN MAAT	92/542/ETY	23.11.92				220,00				
VIRO						40,00				
1. erä			7	31.3.2000	(a)	20,00	0,00			0,00
2. erä			-	-	(d)	20,00	0,00			0,00
LATVIA						80,00				
1. erä			7	31.3.2000	(a)	40,00	0,00			0,00
2. erä			-	-	(d)	40,00	0,00			0,00
LIETTUA						100,00				
1. erä			7	27.7.2000	(a)	50,00	0,00			0,00
2. erä			7	16.8.2002	(b)	50,00	25,00			25,00
ETJM I	97/471/EY	22.7.97				40,00				
1. erä			15	27.9.2012	(c)	25,00	25,00			25,00
2. erä			15	13.2.2008	(c)	15,00	15,00			15,00
EJTM II	99/733/EY					50,00				
1. erä					(c)	10,00	0,00	10		10,00
2. erä					(d)	40,00	0,00			0,00

TAULUKKO 5b (2)
Rahoitusapuna annetut lainat yhteisön ulkopuolisille maille
Lainatilanteen kehittyminen vuosipuolistkon aikana edunsaajavaltioittain ja lyhennyserittäin

miljoonaa euroa

MAA	Päätöksen numero	Päätöksen päivämäärä	Lainojen kesto (vuosina)	Erä-päivä	Lainojen tilanne - päätetyt lainat (a) - osittain nostetut lainat (b) - kokonaan nostetut lainat (c) - nostamatta olevat lainat (d)	Päätetyt määrät	Lainojen määrä 1.1.2001	Vuosipuolistkon aikana		Lainojen määrä 30.6.2001
								toteutetut toimenpiteet Nostetut määrät	Takaisin maksetut määrät	
BOSNIA	99/325/EY	10.5.99				20,00				
1. erä			15	22.12.2014	(c)	10,00	10,00			10,00
2. erä			-	-	(c)	10,00	0,00	10		10,00
MOLDOVA I	94/346/EY	13.6.94				45,00				
1. erä			10	7.12.2004	(c)	25,00	20,00			20,00
2. erä			10	8.8.2005	(c)	20,00	20,00			20,00
MOLDOVA II	96/242/EY	25.3.96	10	30.10.2006	(c)	15,00	15,00			15,00
UKRAINA I	94/940/EY	22.12.94	10	28.12.2005	(c)	85,00	85,00			85,00
UKRAINA II	95/442/EY	23.10.95				200,00				
1/2 erää			10	29.8.2006	(c)	50,00	50,00			50,00
1/2 erää			10	30.10.2006	(c)	50,00	50,00			50,00
2. erä			10	30.10.2008	(c)	100,00	100,00			100,00
UKRAINA III	98/592/EY	15.10.98				150,00				
1. erä			10	30.7.2009	(c)	58,00	58,00			58,00
2. erä			-	-	(d)	92,00	0,00			0,00
VALKO-VENÄJÄ	95/132/EY	10.4.95				55,00				
1. erä			10	28.12.2005	(c)	30,00	30,00			30,00
2. erä			-	-	(d)	25,00	0,00			0,00
ALGERIA I	91/510/ETY	23.9.91				400,00				
1. erä			5	15.12.97	(a)	250,00	0,00			0,00
2. erä			7	17.8.2001	(c)	150,00	150,00			150,00
ALGERIA II	94/938/EY	22.12.94				200,00				
1. erä			7	27.11.2002	(c)	100,00	100,00			100,00
2. erä			-	-	(d)	100,00	0,00			0,00
GEORGIA	97/787/EY	17.11.97	15	24.7.2013	(c)	110,00	110,00			100,00
ARMENIA	97/787/EY	17.11.97	15	30.12.2013	(c)	28,00	23,00			23,00
ENTINEN NL (*)	91/658/ETY	16.12.91	3	28.9.97	-	1.250,00	54,50		54,50	0,00
TADIKISTAN	2000/244/EY	20.3.00	15		(b)	75,00	0,00	60,00		60,00
YHTEENSÄ						4.028,00	875,50	70,00	54,50	1.641,00

TAULUKKO 6
EIP:N LAINOILLE ANNETUT TAKAUKSET

miljoonaa euroa

MAANTIETEELLINEN ALUE	Päätöksen numero	Päätöksen päivämäärä	Takaus-prosentti	Takaus-sopimusten päivämäärät	Päätetyt määrät	Allekirjoitetut lainat		Lainan määrä	
						1.1.2001	vuosi-puoliskolla	1.1.2001	30.6.2001
Välimeren alueen rahoituspöytäkirjat (1)	R/1762/92/ETY	8.3.77	75 % (2)	30.10.78/10.11.78	6062	5514	115	2290	2429
Välimeren alueen horisontaalinen yhteistyö		29.6.92	75 % (2)	9.11.92/18.11.92	1800	1768	0	1570	1625
VÄLIMEREN ALUE YHTEENSÄ					7862	7282-3	115	3860	4054
KIE-maat I	90/62/ETY(4)	12.2.90	100%	24.4.90/14.5.90	1000	912		659	654
	91/252/ETY(5)	14.5.91	100%	19.1.93/04.2.93	700	498	-	342	340
KIE-maat II	93/696/EY(6)	13.12.93	100%	22.7.94/12.8.94	3000	2792	-	2265	2349
Aasia ja Latinalainen Amerikka I	93/115/ETY	15.2.93	100%	4.11.93/17.11.93	750	621	-	488	529
Aasia ja Latinalainen Amerikka II	96/723/EY	12.12.96	100%	18.3.97/26.3.97	153	153	-	147	153
Aasia ja Latinalainen Amerikka II	96/723/EY	12.12.96	70%	21.10.97	122	122	-	108	118
Etelä-Afrikka	95/207/EY	1.6.95	100%	4.10.95/16.10.95	300	300	-	271	285
Uudet valtuudet	97/256/EY(6)	14.4.97	70%	25.7.97/29.7.97	7105	7009	60	3499	4118
EJTM	98/348/EY	19.5.98	70%	29.7.98/7.8.98	150	130	0	45	53
Bosnia	98/729/EY	14.12.98	70%	16.6.99/22.6.99	100	60		60	0
Turkki	99/786/EY	29.11.99	65%	18.4.00/23.5.00	600	375		150	165
Valtuudet 2000–2007	2000/24/EY(8)	22.12.99	65%	19.7.00/24.7.00	18860	847	673	154	453
YHTEENSÄ					40702	21102	848	12048	13271

(1) josta 1 500 miljoonaa euroa Espanjan, Kreikan ja Portugalin hyväksi.

(2) 75 prosentin yleistakaus kaikille lainoille, jotka on avattu yhteisön ja EIP:n 30.10.1978 ja 10.11.1978 tekemien takauksopimusten mukaisesti. Portugalille hätäapuna myönnettyt lainat taataan poikkeuksellisesti 100-prosenttisesti 7. lokakuuta 1975 tehdyn neuvoston päätöksen mukaisesti.

(3) Yhteisön takaama osuus on 5 497 miljoonaa euroa, josta 141.5 miljoonaa euroa on taattu Portugalille 100-prosenttisesti.

(4) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Puola, Unkari.

(5) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Tsekin tasavalta, Slovakia, Bulgaria, Romania.

(6) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Puola, Unkari, Tsekin tasavalta, Slovakia, Bulgaria, Romania, Baltian maat ja Albania.

(7) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Keski- ja Itä-Euroopan maat, Välimeren alueen maat, Aasian ja Latinalaisen Amerikan maat, Etelä-Afrikka.

(8) Yhteisön ulkopuoliset tuensaajamaat: Keski- ja Itä-Euroopan maat, Välimeren alueen maat, Aasian ja Latinalaisen Amerikan maat, Etelä-Afrikka.

(*) Jäljellä oleviin lainoihin on lisättävä 51,35 miljoonaa euroa 30.6.2000 erääntyneiden maksamattomien pääomien mukaisesti.

1.3. Arviot EIP:n lainojen allekirjoittamisesta ja nostoista

EIP on itse toimittanut luvut, joita on käytetty taulukon 3 laadinnassa tarvittavien oletusten laskemiseksi ja jotka koskevat EIP:n omista varoistaan yhteisön ulkopuolisille maille myöntämiä lainoja.

Arvio lainojen allekirjoittamisesta

Allekirjoitettavien lainojen määrä 30.6.2001 oli 204 miljoonaa euroa, ja se jakautuu seuraavasti:

Välimeren alueen maat: aiemmat valtuudet (4. Syyriaa koskeva pöytäkirja)	0 miljoonaa euroa
Keski- ja Itä-Euroopan maat (1)	75 miljoonaa euroa
Aasia ja Latinalainen Amerikka (ALA)	129 miljoonaa euroa
Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	0 miljoonaa euroa
Bosnia	0 miljoonaa euroa

(1) Loput KIE-maiden allekirjoittamatta olevat 14. huhtikuuta 1997 tehdyn päätöksen mukaiset lainat.

Neuvosto päätti 22. joulukuuta 1999 uudistaa EIP:n luotonantovaltuudet (vuosiksi 2000–2007); lainojen allekirjoittamisen alustava aikataulu käy ilmi komission ehdotukseen liitetystä rahoituslaskelmasta.

Arvio lainojen nostoista

Allekirjoittamatta olevien lainojen nostojen arvioidaan jakautuvan seuraavasti: allekirjoitusvuosi: 0 %, 2. vuosi: 10 %, 3.–5. vuosi: 25 % vuodessa, 6. vuosi: 15 %.

Jo allekirjoitetuista lainoista oli 30.6.2001 nostamatta vielä 7 315 miljoonaa euroa. Määrä jakautuu seuraavasti⁷:

Välimeren alueen maat	2 816 miljoonaa euroa
KIE-maat	3 195 miljoonaa euroa
Aasia ja Latinalainen Amerikka (ALA)	946 miljoonaa euroa
Etelä-Afrikka	161 miljoonaa euroa
Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	97 miljoonaa euroa
Bosnia	100 miljoonaa euroa

Myös uusien valtuuksien osalta (vuodet 2000–2007) nostojen arvioidaan jakautuvan edellä mainitulla tavalla.

⁷ Oletuksena on, että lainoista nostetaan 25 prosenttia vuodessa neljän vuoden aikana ja että lainat annetaan keskimäärin 15 vuodeksi, joista kolmena maksetaan ainoastaan korkoja.

1.4. Talousarviotakuun maksaminen

1.4.1. Varainhankinta ja lainananto

Euroopan yhteisö ottaa rahoitusmarkkinoilta lainaa varainhankinta- ja luotonantotoimintaansa varten siirtääkseen lainan tuoton samoin korko- ja aikaehdoin jäsenvaltioiden (maksutaselainat), yhteisön ulkopuolisten maiden (keskipitkän aikavälin rahoitusapu) tai yritysten (NCI, Euratom) käyttöön.

Lainojen takaisinmaksulla on katettava yhteisön liikkeeseen laskemien lainojen erääntyminen. Jos lainansaaja myöhästyy takaisinmaksussa, komission on maksettava ottamansa laina takaisin määräpäivänä omista varoistaan.

Jos yhteisön myöntämän lainan saajan maksu viivästyy, budjettitakauksen maksamiseksi tarvittavat varat otetaan käyttöön seuraavilla tavoilla:

- a) kassavarojen väliaikaisella käytöllä yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen (EY, Euratom) N:o 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen N:o 1150/2000 12 artiklan mukaisesti. Tämä menetelmä otetaan käyttöön, jotta yhteisö voisi suorittaa lainan takaisinmaksun välittömästi määräpäivänä silloin kun lainansaajan maksu viivästyy.
- b) jos maksu viivästyy enemmän kuin kolme kuukautta sen erääntymisestä, komissio pyytää takuurahastoa suorittamaan laiminlyödyn maksun. Komission tavoitteena on tällöin saada korvaus kassavaroistaan suorittamilleen maksuille.
- c) määrärahasiirtomenettelyllä, jonka avulla takauksia koskevaan budjettikohtaan saadaan laiminlyödyn maksun suorittamiseksi tarvittavat määrärahat. Ne otetaan ensisijaisesti takuuvarauksessa käytettävissä olevasta marginaalista. Määrärahasiirtoa käytetään, kun takuurahaston käytettävissä olevat varat eivät riitä, ja siihen tarvitaan budjettivallan käyttäjältä ennakoon hankittava valtuutus.
- d) käyttämällä uudelleen määriä, jotka on peritty takaisinmaksun aiemmin laiminlyöneiltä lainanottajilta, joiden puolesta yhteisön talousarviosta on maksettu takauksia. Tämä keino mahdollistaa maksun lyhyen määräajan kuluessa sillä varauksella, että perityt määrärahat ovat käytettävissä.

1.4.2. Kolmansille osapuolille annetut takaukset

Kolmansille osapuolille annettavissa takauksissa yhteisö on rahoituslaitosten, kuten Euroopan investointipankin (EIP) antamien lainojen takaajana. EIP:n huomattessa, että lainansaaja ei maksa takaisin sovitussa määräajassa sellaista lainaa, jolla on takaus, se kehottaa yhteisöä takaussopimusten mukaisesti maksamaan maksunsa laiminlyöneen velallisen erääntyneet suoritukset. Takaus on maksettava viimeistään kolme kuukautta sen jälkeen kun yhteisö on vastaanottanut EIP:n maksukehotuksen. EIP hoitaa lainaa hyvän pankkitavan vaatimalla huolella, ja se on velvollinen vaatimaan erääntyneitä maksuja sen jälkeen kun takaus on vaadittu maksettavaksi.

Takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille annetun asetuksen voimaantulosta lähtien rahaston hallinnosta tehdyssä yhteisön ja EIP:n välisessä sopimuksessa määrätään, että EIP:n vaatiessa takauksen maksamista takaisinmaksun laiminlyönnin vuoksi komissio antaa pankille valtuudet nostaa laiminlyöntejä vastaavat määrät takuurahaston tililtä kolmen kuukauden kuluessa.

Jos rahaston varat eivät riitä takauksen maksamiseen, sovelletaan varainhankinta- ja luotonantotoimien takaustoimenpiteille säädettyjä yksityiskohtaisia sääntöjä.

Yhteisön ja EIP:n välillä tehtiin 20. ja 22. tammikuuta 1999 täytäntöönpanoa koskeva sopimus, jolla säädellään EIP:lle myönnettyjen yhteisön takausten maksu- ja takaisinmaksumenettelyjä.

2. MENETELMIÄ KOSKEVA HUOMAUTUS YHTEISÖN ARVIOIDUSTA, TAKUURAHASTOJÄRJESTELMÄN MUKAISESTA LAINAKAPASITEETISTA YHTEISÖN ULKOPUOLISILLE MAILLE AJANJAKSONA 1999–2001 (TAULUKKO 4)

2.1. Yhteisön ulkopuolisille maille myönnettävien lainojen takuuvaraus

Talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 29 päivänä lokakuuta 1993 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa määrätään Eurooppa-neuvoston Edinburghin kokouksen päätelmien mukaisesti, että Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon tehdään varaus yhteisön ulkopuolisten maiden lainojen takuita varten. Varauksen tarkoituksena on kattaa takuurahaston rahoitustarpeet ja tarvittaessa ne takausvaatimukset, joiden määrä ylittää rahastossa käytettävissä olevat varat ja jotka voidaan näin rahoittaa talousarviosta.

Takuuvarauksen määrä on sama kuin vuosien 2000–2006 rahoitusnäkymissä, eli 200 miljoonaa euroa vuoden 1999 hintoihin. Varaus oli määrältään 203 miljoonaa euroa vuonna 2000, ja se on määrältään 208 miljoonaa euroa vuonna 2001.

Edellytykset varauksen varojen käyttöön ottamiseksi, käyttämiseksi ja rahoittamiseksi määritellään seuraavissa säädöksissä:

- neuvoston päätös 94/729/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta
- neuvoston asetus (EHTY, EY, Euratom) N:o 2730/94, annettu 31 päivänä lokakuuta 1994, Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen muuttamisesta
- neuvoston päätös 94/728/EY, tehty 31 päivänä lokakuuta 1994, Euroopan yhteisöjen omista varoista.

2.2. Takuurahastoon suoritettavien määrien laskentaperuste

Rahastoon suoritettavat määrät lasketaan käyttämällä voimassa olevia takausprosentteja, jotka ovat 65, 70, 75 tai 100 prosenttia:

- neuvoston hyväksymiin lainatakauksiin sekä komission ehdottamiin ja valmistelemiin lainatakuisiin rahoitusvelvoitteissa esitettyjen allekirjoitettujen laina-arvioiden perusteella (EIP:n lainat, Euratomin lainat),
- neuvoston hyväksymiin lainoihin (rahoitusapuna annetut lainat) sekä komission ehdottamiin ja valmistelemiin lainoihin.

Takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille 31 päivänä lokakuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2728/94 liitteessä, jossa esitetään takuurahastolle suoritettavia maksuja koskevat yksityiskohtaiset säännöt, säädetään, että varainhankinta- ja/tai luotonantotoimenpiteissä tai annettaessa takauksia rahoituslaitoksille osana usealle vuodelle jakautuvaa runkojärjestelmää, jonka tavoite on liiketaloudellinen ja rakenteellinen, maksut rahastoon suoritetaan vuotuisina erinä komission ehdotukseen liitettyssä rahoitusvelvoitteissa esitettyjen vuosittaisen määrien perusteella, jotka tarvittaessa mukautetaan neuvoston päätöksen perusteella.

Yhteisön muiden varainhankinta- tai luotonantotoimenpiteiden osalta (esim. yhteisön ulkopuolisten maiden maksutaseiden tukemiseen annetut lainat), jotka maksetaan yhdessä tai useammassa erässä, rahastoon suoritettava määrä lasketaan neuvoston päättämien toimien kokonaismäärän perusteella.

Takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen liitteessä säädetään, että (usealle vuodelle jakautuvissa toimenpiteissä) toisesta vuodesta alkaen korjataan rahastoon maksettavia määriä edellisen vuoden joulukuun 31. päivänä todetulla edellisen maksun perustana olleen arvion ja saman vuoden kuluessa toteutuneiden allekirjoitettujen lainojen määrän erotuksella. Mahdollinen erotus edelliseen vuoteen maksetaan seuraavana vuonna.

Liitteessä säädetään edelleen, että aloittaessaan maksumenettelyn komissio tarkistaa, missä määrin aiemmin rahoitettuja toimenpiteitä on toteutettu ja jos sitoumusten alun perin vahvistettuja määräaikoja ei ole noudatettu, ehdottaa, että tämä otetaan huomioon laskettaessa ensimmäistä seuraavan varainhoitovuoden alussa suoritettavaa maksua jo vireillä olevan toiminnan osalta.

Vuoden 2000 jälkipuoliskolla budjettivallan käyttäjä hyväksyi kaksi määrärahasiirtoa:

- määrärahasiirron 69/2000, jonka tarkoituksena oli suorittaa takuurahaston osuus yhteisön ulkopuolisille maille myönnettyistä makrotalouslainoista (Tadžikistan, Moldova) sekä suorittaa vuotuista erää vastaava maksu, siten kuin Kroatiassa toteutettuihin hankkeisiin myönnettyjen EIP-lainojen rahoitusvelvoitteissa edellytetään
- määrärahasiirron 74/2000, jonka tarkoituksena oli suorittaa vuotuista erää vastaava maksu, siten kuin yhteisön ja Turkin välisen tulliliiton vahvistamiseen ja tehostamiseen myönnettyjen EIP-lainojen rahoitusvelvoitteissa edellytetään.

2.3. Rahastoon suoritettavien määrien peruste osittaisen takuun tapauksessa

EIP:n lainoissa, joissa takaus on 75 prosenttia lainan kokonaismäärästä, varat rahastoon suoritetaan 75 prosentin perusteella hyväksytyjen toimenpiteiden kokonaismäärästä.

Neuvoston 14. huhtikuuta 1997, 19. toukokuuta 1998 ja 14. joulukuuta 1998 myöntämien EIP:n lainojen takuun enimmäismäärä on 70 prosenttia avattujen luottojen yhteismäärästä. Käytetty peruste on 70 prosenttia allekirjoitettavien lainojen kokonaismäärää koskevasta vuosiennusteesta.

Neuvoston 29. marraskuuta 1999 ja 22. joulukuuta 1999 myöntämien EIP:n lainojen takuun enimmäismäärä on 65 prosenttia avattujen luottojen yhteismäärästä. Käytetty peruste on 65 prosenttia allekirjoitettavien lainojen kokonaismäärää koskevasta vuosiennusteesta.

2.4. Takuurahastoon suoritettavat määrät

Takuurahastoon suoritettavien maksujen määrät saadaan soveltamalla edellä määritellyin laskentaperustein suoritettavia osuuksia eli 14:ää prosenttia.

Takuurahastosta annetun asetuksen 2 ja 4 artiklassa säädetään, että rahastoa rahoitetaan Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta suoritetuilla maksuilla, jotka ovat 14 prosenttia toimenpiteiden pääoma-arvosta kunnes rahasto saavuttaa tavoitesumman. Koska tavoitesumma saavutettiin 31. joulukuuta 1997, komissio on asetusten mukaisesti tehnyt ehdotuksia, joissa suoritettavaa määrää tarkastellaan uudelleen. Nämä ehdotukset esitetään komission takuurahaston perustamisesta annetun asetuksen 3 artiklan mukaisesti antamassa kokonaiskertomuksessa takuurahaston toiminnasta (KOM(98) 168 lopullinen, 18.3.1998). Toukokuun 25. päivänä 1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1149/99 muutettiin takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille annettua asetusta N:o 2728/94. Sen mukaan rahastoon suoritettavan määrän ja tavoitesumman osuus on 9 prosenttia 1. tammikuuta 2000 alkaen.

2.5. Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali

Takuuvarauksessa jäljellä oleva marginaali määritetään varauksen ja takuurahaston rahoittamista koskevan budjettikohdan välisen erotuksen perusteella.

2.6. Jäljellä oleva luottokapasiteetti

Jäljellä oleva lainakapasiteetti merkitsee lainoja, jotka vastaavat varauksessa jäljellä olevaa lainamarginaalia, voimassa olevat takausprosentit huomioon ottaen.

3. SELITTÄVÄT HUOMAUTUKSET MAAKOHTAISISTA RISKI-INDIKAATTOREISTA (+ TAULUKOT)

Vakioalaviitteet

- (1) Sisältää ainoastaan EY:n ja EIP:n lainat (erääntyneet maksut) KIE-, UIV- ja MED-maille.
- (2) Mitä suurempi järjestysnumero on, sitä alhaisempi on maan luottokelpoisuus. Euromoney ei julkaissut sijajärjestystä maaliskuussa 1998.
- (3) Maat luokitellaan asteikolla 0-100, jossa 100 tarkoittaa pienintä luottoriskiä. Vaikka maa parantaa riskiluokitustaan, sen sijoitus voi pudota, jos kaikkien luokiteltujen maiden keskimääräinen luokitus paranee.

Lyhenteet ja taulukoissa käytetyt englanninkieliset termit

S&P Standard and Poor's

CCFF= Compensatory and Contingency Financing Facility (kompensoiva ja vararahoitusjärjestely)

EFF= Extended Financing Facility (laajennettu rahoitusjärjestely)

SBA = Stand-By Arrangement (valmiusluottojärjestely)

STF= Systemic Transformation Facility (järjestelmänmuutosjärjestely)

Est. = Estimates (arvio)

n.a. = Non-applicable (ei saatavissa)

prelim = Preliminary (alustava tieto)

Maariski-indikaattorit
Bosnia ja Hertsegovina (4)

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		10	10	5
Teollisuustuotanto	(%-muutos)				
Muslimien ja kroaattinen federaatio			24	11	12
Serbitasavalta			23	2	6
Työttömyysaste (jakson loppu) (5)	(% työvoimasta)		40	40	40,1
Muslimien ja kroaattinen federaatio			n.a.	n.a.	n.a.
Serbitasavalta			n.a.	n.a.	n.a.
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)				
Muslimien ja kroaattinen federaatio (KM-määräisinä)			5	-1	2
Serbitasavalta (DEM-pohjainen indeksi) (6)			-14	14	15
Valuuttakurssi (jakson loppu)	KM / DEM		1	1	1
	Jug. dinaari / DEM '(7)		6	n.a.	n.a.
	Kroatian kuna / DEM		3,7	3,9	3,9
	KM / euro		1,96	1,96	1,96
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% yhteisön BKT:sta)				
Muslimien ja kroaattinen federaatio			-1,8	-1,3	-2,8
Serbitasavalta			-5,1	-5,1	-3,8
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		697	649	732
Vaihtotase (8)	(% BKT:sta)		-23,7	-23,2	-22,2
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		100	90	150
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta					
(jakson loppu) (9)					
(milj. USD)			175	456	499
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			0,8	2,2	2,5
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		2985	3095	2584
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		44,5	62,9	100
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		71,6	68,2	59,4
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		352	319	276
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		17	8	12
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		814	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)	(10)	kyllä	kyllä	kyllä
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)		0,1	0,1
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)			0,3	0,4
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)			1,6	1,3
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			SBA	SBA	SBA
(Päiväys)			(5/98-5/01)	(5/98-5/01)	(5/98-5/01)
Aikataulussa			kyllä	kyllä	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuuskemien					
indikaattori Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan			ei ole	ei ole	ei ole
luokitus (jakson loppu)					
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan			ei ole	ei ole	ei ole
luokitus (jakson loppu)					
Euromoney					
Sija luokituksessa		(2)	ei ole	ei ole	09/00 03/01
(maiden lukumäärä)					178 124
The Institutional Investor					(185) (185)
Sija luokituksessa		(2)	ei ole	ei ole	
(maiden lukumäärä)					
Riskiluokitus		(3)	ei ole	ei ole	

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

(4) Tiedot viittaavat koko maahan, jollei muuta ole mainittu.

(5) Maailmanpankin arvioita, korjatut työttömyysluvut. Viralliset luvut ovat hieman korkeampia, koska ylläraportointi on tavallista.

(6) Laskettu Saksan markkoina käyttäen Serbitasavallan rinnakkaismarkkinoiden valuuttakurssia entisen Jugoslavian tasavallan dinaarille (YUD).

(7) YUD/DEM-kurssi rinnakkaismarkkinoilla Belgradin alueella entisen Jugoslavian tasavallan keskuspankin mukaan.

(8) Pl. viralliset siirrot.

(9) Rahapoliittisten viranomaisten ulkomaiset varat, pl. tiettyyn tarkoitukseen varatut rahastot ja sulkutilit; ml. maksutoimistojen hallussa oleva ulkomaan valuutta.

(10) Pariisin klubi vuonna 1998.

Maariski-indikaattorit
Maa: Bulgaria

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		3,5	2,4	5,8
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-9,4	-5	15,3
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		16	17	16,4
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		1,6	7	11,4
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(lev / USD)		1,96	1,96	1,96
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		1,3	0,2	-0,7
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		6297	5740	6981
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-0,6	-6	-5
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		364	739	865
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			3056	3222	3273
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			5,8	6,4	5,1
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		10072	9980	10071
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		1095	975	1101
pääoma	(milj. USD)		626	495	546
korko	(milj. USD)		469	480	555
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		83,7	81,3	78,1
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		159,9	174	144,3
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		19,8	17	15,7
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huoventamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	6,2	6	6,1
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		6	6,7	6,6
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		9,5	11,7	9,5
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			EFF	EFF	EFF
(Päiväys)			(06/98-06/01)	(06/98-06/01)	(06/98-06/01)
Aikataulussa			kyllä	kyllä	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemysten indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(4)	B2	B2	B2
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(5)	B	B	B+
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	93	87 89	80 76
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/98 09/98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	100 92	80 79	74 74
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(136) (136)	(145) (145)
Riskiluokitus		(3)	22.9 26.3	28.6 30.3	37.1 35

Alaviitteet

- (1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.
(4) Vuoden 2000 sarakkeessa riskiarvio 28.08.01.
(5) Vuoden 2000 sarakkeessa riskiarvio 7.9.2001.

Maariski-indikaattorit
Maa: entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		2,9	2,7	5,1
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		4,5	-2,5	3,5
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		34,5	32,4	32,2
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		-1	2,3	6,1
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(dinaari / USD)		51,8	60,3	65,3
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-1,8	-0,1	3,5
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		1310	1190	1320
Vaihtotase	(% BKT:sta)	(4)	-8,7	-3	-3,1
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		112	38	122
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)			340	460	710
(milj. USD)			2,3	3,1	4,5
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina					
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		1470	1490	1490
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		150	160	170
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		37,9	42,1	43,6
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		112,2	125,2	112,9
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)	(5)	11,5	13,4	12,9
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		2	ei ole	ei ole
Velan huoventamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		ei ole	22	20
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,6	0,7	1
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		4,2	5,6	7
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		4,7	7	7,9
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			ESAF	ESAF	EFF/PRGF
(Päiväys)			(04/97-04/00)	(04/97-04/00)	(12/00-12/03)
Aikataulussa			ei	ei	ei
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa	(2)		143	146 160	100 104
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor					
Sija luokituksessa	(2)		ei ole	ei ole	ei ole
(maiden lukumäärä)					
Riskiluokitus	(3)		ei ole	ei ole	ei ole

Alaviitteet

- (1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.
(4) Vaihtotaseen alijäämä on voitu arvioida liian suureksi ilmoittamattomien maksusuoitusten vuoksi.
(5) Velanhoito pl. IMF; sisältää arvion kaupallisille luotonantajille suoritettavista velanhoitomenoista.

Maariski-indikaattorit
Maa: Liettua

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		5,1	-3,9	3,3
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		8,2	-11,2	7
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		6,9	10	12,6
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		2,4	0,3	1,4
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(liti / USD)		4	4	4
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-4,6	-7,8	-2,8
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		5071	4238	5109
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-12,1	-11,2	-6
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		921	478	375
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			1460	1242	1359
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			3,3	2,6	2,6
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		1684	2428,8	2474,3
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		15,7	22,9	22
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		33,2	57,3	48,4
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		18,3	20	20,9
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	1,7	1,8	1,5
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		9,9	8,1	6,8
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		3,3	4,6	3,3
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			-	-	SBA
(Päiväys)			-	-	(1/00-3/01)
Aikataulussa			-	-	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(4)	Ba1	Ba1	Ba1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(5)	BBB+	BBB-	BBB-
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	62	63 65	69 67
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/98 09/98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	77 71	69 66	69 62
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(136) (136)	(145) (145)
Riskiluokitus		(3)	32.9 34.5	36.1 38.3	43.7 44.0

Alaviitteet

- (1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.
(4) Vuoden 2000 sarakkeessa riskiarvio 28.8.2001.
(5) Vuoden 2000 sarakkeessa riskiarvio 7.9.2001.

Maariski-indikaattorit
Maa: Romania

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaaliset BKT:n kasvu	(%)		-4,8	-2,3	1,6
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-13,8	-7,9	8
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)	(4)	6,3	6,8	7,1
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		40,7	54,9	40,7
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(leu / USD)		10951	18255	25926
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)	(5)	-5	-3,4	-4
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		9519	9870	12120
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-7,1	-3,7	-3,8
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		2040	1025	1009
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			1375	1526	2470
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			1,3	1,6	2,5
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		9916	9138	10303
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)	(6)	3451	3415	1927
pääoma	(milj. USD)		2897	2948	n.a.
korko	(milj. USD)		554	467	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		23,7	26,1	28,1
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		104,2	92,6	85
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)	(6)	36,3	34,6	15,9
Eräntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	7,8	6,2	7,1
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		7,7	7,5	7,5
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		8	6,9	6,4
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			SBA	SBA	SBA
(Päiväys)			(4/97-5/98)	(8/99-3/00)	(8/99-2/01)
Aikataulussa			ei (7)	kyllä (8)	ei (8)
Markkinoiden luottokelpoisuudenäkemyksen indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(9)	B3	B3	B3
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(10)	B-	B-	B
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	82	89 95	103 83
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/98 09/98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	70 72	76 85	85 89
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(136) (136)	(145) (145)
Riskiluokitus		(3)	34.5 33.8	31.2 28.7	30.3 28.3

Alaviitteet

- (1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.
- (4) ILO:n laskentamenetelmän mukaan.
- (5) Vuoden 1999 luku on arvio.
- (6) Vuoden 2000 osalta vain keskipitkät ja pitkät velat.
- (7) Jäljessä aikataulustaan syyskuussa 1997.
- (8) Peruutettu, ainostaan kaksi erää viidestä nostettu.
- (9) Vuoden 2000 sarakkeessa riskiarvio 28.8.2001.
- (10) Vuoden 2000 sarakkeessa riskiarvio 7.9.2001.

Maariski-indikaattorit
Maa: Armenia

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		7,2	3,3	6
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-2,5	5,2	6,4
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		9,3	11,1	11,7
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		-1,3	2	0,4
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(dram / USD)		522	524	552
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-3,7	-5,2	-4,9
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		229	247	307
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-21,3	-16,6	-14,5
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		221	123	160
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)			328	331	330
(milj. USD)			3,6	3,7	3,5
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina					
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		787	855	854
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		66,3	61,3	65,8
pääoma	(milj. USD)		44,2	42,2	47,3
korko	(milj. USD)		22,1	19	18,5
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		41,6	46,3	44,6
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		343,7	346,2	278,2
Velanhoidomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		29	24,8	21,4
Eräänntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,3	0,2	0,2
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		4	2,9	2,5
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		13,7	9,9	6,9
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			ESAF	ESAF	-
(Päiväys)			(12/98-11/99)	(12/98-11/99)	
Aikataulussa			ei	kyllä	
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa	(2)		137	159 134	131 114
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor					
Sija luokituksessa	(2)		ei ole	ei ole	ei ole
(maiden lukumäärä)					
Riskiluokitus	(3)		ei ole	ei ole	ei ole

Alaviitteet

(1) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit
Maa: Valko-Venäjä

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaaliset BKT:n kasvu	(%)		8,3	3,4	5,8
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		12	9,7	8
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		2,4	2	2
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		181,7	251,3	108
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(rupla / USD)		220000	320000	720000
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-1,5	-2,9	-0,6
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		7100	5949	7380
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-6,1	-1,6	-1,3
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		141,5	150	150
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			230	102	102
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			0,2	0,2	0,2
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		1854	1900	1880
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		185	195	182
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		18,5	22,9	18,2
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		26,1	31,9	25,5
Velanhoitomienot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		2,6	3,3	2,5
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,3	0,3	0,3
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		1,8	1,7	1,5
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		0,5	0,5	0,4
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely (Päiväys)			-	-	-
Aikataulussa					
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	144	137 135	129 131
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/98 09/98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	122 121	122 129	129 130
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(136) (136)	(145) (145)
Riskiluokitus		(3)	12.9 14.6	11.9 13.4	14.4 14

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit
Maa: Georgia

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		2,9	3	1,9
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-2,7	4,5	10,8
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		4,1	4,8	5,1
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		10,6	10,9	4,6
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(lari / USD)		1,8	1,9	2
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-3,7	-4,5	-3,3
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		478	477	521
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-11,1	-8	-8,1
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		221	60	77
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)			123	132	110
(milj. USD)			1,2	1,6	1,1
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina					
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		1600	1700	1700
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		65,9	99,3	193,8
pääoma	(milj. USD)		23,5	49,2	144,4
korko	(milj. USD)		42,4	50,1	49,4
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		44	60	54
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		334,7	356,4	326,3
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		13,8	20,8	37,2
Eräantyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		n.a.	n.a.	kyllä
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	1,3	1,1	0,8
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		7,7	6,9	5,4
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		25,8	24,6	17,7
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			ESAF	ESAF	-
(Päiväys)			(07/98-06/99)	(07/98-06/99)	
Aikataulussa			kyllä	kyllä	
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemyksen indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa	(2)		134	141 150	133 150
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/98 09/98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa	(2)		128 128	126 127	108 112
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(136) (136)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		10.6 10.9	10.9 10.8	21.0 18.2

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit
Maa: Moldova

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		-6,5	-3,4	1,9
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-11	-13,6	6,9
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		1,9	2	2,1
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		18,2	39,3	31,3
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(leu / USD)		8,3	11,6	12,4
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-3,4	-3,2	-1
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		644	469	597
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-19,7	-3,8	-9,4
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		81	30,5	127,5
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			167	202	230
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			1,5	3,2	3,8
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		1452	1465	1530
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		244	178	90,5
pääoma	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		86	126,5	123
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		225,5	312,4	256,3
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		37,9	38	15,2
Eräntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,7	0,6	0,5
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		4,6	4,4	3,3
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		10,4	13,6	8,5
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			EFF	EFF	-
(Päiväys)			(05/96-05/99)	(05/96-05/99)	
Aikataulussa			kyllä	kyllä	
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(4)	B2	B2	Caa1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	142	117 127	140 134
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor					09/00 03/01
Sija luokituksessa			ei ole	ei ole	125 116
(maiden lukumäärä)					(145) (145)
Riskiluokitus		(3)	ei ole	ei ole	15,8 17,6

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

(4) Vuoden 2000 sarakkeessa riskiarvio 28.8.2001.

Maariski-indikaattorit
Maa: Tadžikistan

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		5,3	3,7	8,3
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		8,2	5,6	10,3
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		3,2	3	3
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		2,7	31,3	60,6
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(somon / USD)		1	1,4	2,2
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-3,8	-3,1	-0,6
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		586	666	792
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-9,3	-3,4	-6,4
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		24	21	62
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)	(milj. USD)		65	58	87
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			1,5	1,7	2,4
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		1193	1214	1300
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		35,5	22,8	58,7
pääoma	(milj. USD)		22,8	15,8	43,8
korko	(milj. USD)		12,7	7	14,9
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		91	117	129
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		203,6	182,3	164,1
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		6,1	3,4	7,4
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		n.a.	n.a.	n.a.
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	0,6	0,5	0,5
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		5,2	4,8	3,9
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		10,5	8,8	6,4
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely (Päiväys)			ESAF (07/98-06/99)	ESAF (07/98-06/99)	PRGF (10/00-09/01)
Aikataulussa			kyllä	kyllä	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuusnäkemyksen indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney				03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa (maiden lukumäärä)	(2)		134	139 142	176 165
The Institutional Investor			-180	(180) (180)	(185) (185)
Sija luokituksessa (maiden lukumäärä)	(2)				09/00 03/01
Riskiluokitus	(3)		ei ole	ei ole	130 134
					(145) (145)
					14.2 12.3

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

Maariski-indikaattorit
Maa: Ukraina

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		-1,9	-0,4	5,8
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		-1,4	4,3	12,9
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		4,3	5,4	5,3
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		20	19,2	25,8
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(hyrvnia / USD)		3,4	5,2	5,4
Julkisyhteisön rahoitusasema (4)	(% BKT:sta)		-2,8	-2,4	-1,5
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		17621	16230	17712
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-3,1	2,7	4,7
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		747	489	587
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			782	1090	1150
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			0,6	0,8	1,0
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina	(milj. USD)		11700	11879	10368
(jakson loppu)					
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		2449	1964	2373
pääoma	(milj. USD)		934	860	1039
korko	(milj. USD)		1515	1104	1334
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		27,4	39	36,2
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		66,4	73,2	58,5
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		13,9	12,1	13,4
Eräntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	kyllä
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		kyllä	kyllä	kyllä
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	3,3	3,3	2,9
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		2,7	3,1	3,1
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		1,8	2,3	1,8
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely			EFF	EFF	EFF
(Päiväys)			(07/98-06/01)	(09/98-03/01)	(09/98-03/01)
Aikataulussa			ei	ei	kyllä
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)		(5)	B3	Caa1	Caa1
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	118	126 129	115 122
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/98 09/98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa		(2)	105 108	112 110	117 117
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(136) (136)	(145) (145)
Riskiluokitus		(3)	20.5 19.8	17.2 18.7	17.7 17.2

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.

(4) Kassaperusteella, yksityistämistulot rahoituseränä.

(5) Vuoden 2000 sarakeessa riskiarvio 28.8.2001.

Maariski-indikaattorit
Maa: Algeria

		alaviitteet	1998	1999	2000
Reaalisen BKT:n kasvu	(%)		5,1	3,3	2,4
Teollisuustuotanto	(%-muutos)		7,2	4,8	3,1
Työttömyysaste (jakson loppu)	(% työvoimasta)		~30	~30	~30
Inflaatio (KHI) (joulukuu/joulukuu)	(%-muutos)		5	2,6	0,3
Valuuttakurssi (jakson loppu)	(dinaari / USD)		60,4	69,3	75,3
Julkisyhteisön rahoitusasema	(% BKT:sta)		-3,6	-0,4	9,9
Maksutase					
Tavaroiden ja palvelujen vienti	(milj. USD)		10100	12300	21650
Vaihtotase	(% BKT:sta)		-1,9	0	16,8
Ulkomaiset suorat sijoitukset, netto	(milj. USD)		500	460	420
Virallinen valuuttavaranto, mukaan lukien kulta (jakson loppu)					
(milj. USD)			6800	4400	11900
tavaroiden ja palvelujen tuonnin arvoa vastaavina kuukausina			7,6	4,6	12,2
Ulkomaanvelka					
Ulkomaanvelka vaihdettavina valuuttoina (jakson loppu)	(milj. USD)		30665	28300	25500
Vaihdettavina valuuttoina olevan velan hoito	(milj. USD)		4525	4871	4507
pääoma	(milj. USD)		3143	n.a.	n.a.
korko	(milj. USD)		1993	n.a.	n.a.
Ulkomaanvelka / BKT	(%)		64,9	59,1	47,9
Ulkomaanvelka / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		280,1	217,1	113
Velanhoitomenot / tavaroiden ja palvelujen vienti	(%)		44,8	39,6	20,9
Erääntyneet maksut (koroista ja pääomasta)	(milj. USD)		ei ole	ei ole	ei ole
Velan huojentamissopimukset ja uudelleenjärjestelyt	(milj. USD)		454,9	ei ole	ei ole
EU:n riskien indikaattorit					
EU:n riski / EU:n kokonaisriski	(%)	(1)	7,2	8,7	10,7
EU:n riski / ulkomaanvelka	(%)		2,3	3,4	4,6
EU:n riski / tavaroiden ja palveluiden vienti	(%)		6,9	7,8	5,4
IMF:n järjestelyt					
Lainajärjestely (Päiväys)			EFF (05/95-05/98)	CCFF (05/1999)	-
Aikataulussa			kyllä	kyllä	
Markkinoiden luottokelpoisuuskäytännön indikaattori					
Moody's: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
S&P: pitkäaikaisen valuuttamääräisen varainhankinnan luokitus (jakson loppu)			ei ole	ei ole	ei ole
Euromoney			sept-98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa	(2)		103	113 117	96 85
(maiden lukumäärä)			-180	(180) (180)	(185) (185)
The Institutional Investor			03/98 09/98	03/99 09/99	09/00 03/01
Sija luokituksessa	(2)		97 96	93 93	81 80
(maiden lukumäärä)			(136) (136)	(136) (136)	(145) (145)
Riskiluokitus	(3)		25.1 25.8	25.2 26.5	33.1 31.6

Alaviitteet

(1) (2) (3) Katso selitykset taulukko-osan alussa.